

Lapszemle

2011. 19. hét

Védik a fogyasztók pénzét

Kecskemét

Közel egy hónapja pénzügyi fogyasztóvédelmi tanácsadó iroda nyitotta meg kapuit Kecskeméten. Szakszerű és ingyenes segítséget ígérnek például azoknak, akik bankkal vagy más pénzügyi szolgáltatóval kerültek vitás helyzetbe.

A pénzügyi termékek mára hihetetlenül összetettek és bonyolultak lettek, a bankok jogászcsapatokkal biztosítják be magukat, míg a fogyasztók a szükséges jogi és gazdasági ismeretek nélkül védtelenek - többek között ez is elhangzott azon a sajtótájékoztatón, amelyet a nemrég elindult tanácsadó irodáról tartottak. Kecskemét mellett másik hét megyeszékhelyen kezdtek meg működésüket a központok, a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletének (PSZÁF) anyagi és szakmai irányításával. A tényleges fogyasztóvédelmi tájékoztatást és segítségnyújtást három civil egyesület nyújtja (Bács-Kiskunban az Országos Fogyasztóvédelmi Egyesület). Minderre forrás a PSZÁF bírságbevételeiből származik.

Mint megtudtuk, az irodáknál pénzügyi tanácsok mellett arra is választ kaphatnak a panaszosok, hogy vitás kérdésekben kihez fordulhatnak: a bankhoz, pénzintézethez, a PSZÁF-hez, esetleg a július elsejétől megalakuló Pénzügyi Békéltető Testületekhez, netalán a bírósághoz. Az iroda jogász és közgazdász szakemberei segédkeznek a beadványok helyes kitöltésében, de a hitelszerződésekkel - akár a devizában, svájci frankban felvett kölcsönökkel - kapcsolatos problémákra is igyekeznek megoldásokat találni.

- A mostani válság során a jogalkotók szembesültek azzal, hogy ha az emberek egy kritikus tömege elégedetlen, csaldott a pénzügyi rendszer szolgáltatásaival, akkor az alááshatja bankok, pénzintézetek iránti bizalmat, és krízis alakulhat ki. Ezt a bizalmat többek között a pénzügyi fogyasztóvédelem megerősítésével lehet visszaszerezni. A szolgáltatóknak és a hatóságoknak is nagy hangsúlyt kell helyezniük arra, hogy az ügyfelek reklamációjukra választ, problémáikra megoldást kapjanak - jelentette ki Balogh László, a PSZÁF alelnöke. A nemrég elindult tanácsadó irodáról sajtótájékoztatót tartottak

Hangsúlyozta az állam és a civil szféra közötti példaértékű összefogást, és azt, hogy ezután nemcsak a fővárosban valósulhat meg a független, szakszerű és ingyenes pénzügyi tanácsadás.

Kerényi János, a megyei kormányhivatal vezetője úgy vélte: ha az irodahálózat kiépítése öt-hat évvel ezelőtt történik meg, akkor nem került volna számtalan devizahiteles igen súlyos helyzetbe. Horváth Zsuzsanna, a kormányhivatal fogyasztóvédelmi felügyelőségének vezetője pedig elmondta: az ő irodájukhoz jelenleg a legtöbb panasz a fogyasztói csoportokat szervező vállalkozásokkal kapcsolatban érkezik. A bejelentők kifogásolják a cégek kereskedelmi gyakorlatát, konkrétan azt, hogy az üzletkötők hitelnyújtással kecsegtetik az érdeklődőket.

Heti huszonnégy órás nyitva tartás

A kecskeméti Pénzügyi Fogyasztóvédelmi Tanácsadó Iroda a Reile Géza utca 22. szám alatt tart nyitva, hetente huszonnégy órán keresztül: hétfőn 11 és 19, szerdán 12 és 16, kedden, csütörtökön és pénteken pedig 9 és 13 óra között.

<http://www.baon.hu/cikk/375409>

(baon.hu, 2011. május 6., péntek)

Vizsgálat nélkül engedélyezett újra egy káros gyomirtó szert az EU

Az Európai Bizottság elhalasztotta a glifozát nevű, egészségünket veszélyeztető, globálisan elterjedt gyomirtó szer újraértékelését.

A glifozátot és 38 más növényvédő szert így - a környezet- és fogyasztóvédelmi szervezetek tiltakozása ellenére - még legalább további három évig szabad használni, ráadásul anélkül, hogy az újabb tudományos eredmények fényében értékelnék hatásukat az emberi egészségre.

Ezért a Greenpeace és a Növényvédőszer Akcióhálózat (PAN Europe) - melynek magyar tagja a Levegő Munkacsoport - 2011. május 4-én panaszt nyújtott be az Európai Bírósághoz az Európai Bizottság döntésével szemben. A zöld szervezetek szerint a döntés figyelmen kívül hagyja azon tudományos kutatások eredményeit, amelyek bizonyítják a glifozát környezet- és egészségkárosító hatásait. Az Európai Bizottságnak a 39 növényvédő szer újbóli értékelését 2011 és 2012 decembere között kellett volna elvégeznie, ám azt elhalasztották 2015-re.

A glifozát 2001-es uniós engedélyezése óta számos, aggodalomra okot adó tudományos kutatás látott napvilágot, amelyek bizonyítják ezen anyag egészségkárosító hatását. Több tucat friss tanulmány szerint a glifozát mutagén hatású, továbbá hozzájárulhat a daganatos megbetegedések és hormonális károsodások kialakulásához. A francia Seralini professzor által vezetett kutatás kimutatta, hogy a glifozát megzavarja az embriók hormonális rendszerét, ami károsítja és elpusztítja sejtmembránt. Argentínai tudósok vizsgálatai szerint pedig a gerincesek magzati fejlődésének árt ezen gyomirtó szer.

A glifozát jelenlegi engedélye sok éves, elavult vizsgálatokon alapul, amelyeket ráadásul az engedélyezésért folyamodó vegyipari cégek végeztek el, így a vizsgálatokat semmiképpen sem nevezhetjük függetleneknek. Hazánkban a kereskedelmi forgalomban kapható 32 különböző szernek hatóanyaga a glifozát, melyből 2009-ben körülbelül 800 tonna került forgalomba.

A Greenpeace, a Levegő Munkacsoport és a PAN Europe szerint a feltétel nélküli újraengedélyezés, a biztonsági vizsgálatok elhalasztása az új tudományos bizonyítékok semmibe vételét jelenti és elfogadhatatlan. Simon Gergely, a Levegő Munkacsoport környezetkémikus programvezetője szerint az Európai Bizottság ezzel a döntésével semmibe veszi az uniós növényvédelmi szabályozást, mely kimondja, hogy az emberi egészség előrébb való, mint egyes cégek gazdasági érdekei.

A génmódosított (GMO), glifozátnak ellenálló növények terjedésével a szer felhasználása az elmúlt években ugrásszerűen megnőtt, gyakorlatilag a világ legerjedtebb gyomirtó szere lett. A Monsanto és más vegyipari óriáscégek glifozát-hatóanyagú növényvédő szereket - mint például a Roundup - és olyan génmódosított növények vetőmagját is árusítják, amelyek ezen szerek nagy dózisának képesek ellenállni. A természetbe kikerülő glifozát mennyisége folyamatosan és meredeken nő, mivel a gyomok egyre szélesebb körében jelentkezik a toxikus növényvédő szer elleni rezisztencia. Ez pedig a felhasznált glifozát mennyiségének további növelését eredményezi. Tömöri Balázs, a Greenpeace Magyarország GMO-kampányfelelőse szerint a növekvő felhasználás és az aggasztó tudományos bizonyítékok miatt a glifozát uniós felhasználásának, engedélyezésének azonnali felülvizsgálata, nem pedig felülvizsgálatának csendes elhalasztása szükséges.

http://www.greenfo.hu/hirek/hirek_item.php?hir=27414/

(greenfo.hu, 2011. május 6., péntek)

Kereskedőket és szolgáltatókat vár az NFH

MTI

A Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság előadássorozatának május 10-i békéscsabai állomásán a szavatossággal, jótállással, valamint a fogyasztói kifogások intézésével kapcsolatos tudnivalókat járják körül.

A rendezvényre kereskedőket és szolgáltatókat várnak - mondta el Szebegyinszkiné Uhrin Mária, a megyei kormányhivatal fogyasztóvédelmi felügyelőségének megbízott vezetője.

"Évek óta visszatérő vizsgálati témánk, továbbá a hozzánk beérkező vásárlói jelzésekből is látjuk, hogy ez érzékeny, feszültséggel járó terület. A fogyasztóvédelmi világnapon, a közelmúltban Békéscsabán tartott fórumon is leszűrhattuk, hogy a reklamációra való reagálás módját, az ide vonatkozó szabályokat nem ismerik pontosan a kereskedők" - tájékoztatott a vezető.

Hozzátette: előfordulhat, hogy a reklamáció nem jogos. Úgy vélte viszont, hogy sok múlik a hozzáálláson, a panasz kezelésén, akár az is, hogy visszatér-e abba az üzletbe a vevő, vagy örökre elkerüli. Az emberek jobban elfogadják a kereskedő érvelését, ha az pontos ismereteken alapul.

Az előadás ingyenes, egyetlen feltétel az előzetes regisztráció a megyei kereskedelmi kamaránál. Az előadás 10 órától kezdődik, a helyszín a Békéscsabai Ipartestület épülete.

<http://www.fogyasztok.hu/cikk/20110506/kereskedoket-es-szolgaltatokat-var-az-nfh>

(fogyasztok.hu, 2011. május 6., péntek)

Tagadják az egérinvázió vádját

Cáfolta a Tesco-Global a Magyar Nemzet állítását, hogy egerek lepték el néhány áruházuk raktárát. Közleményükben kiemelik, hogy a tisztiorvosi szolgálat munkatársai semmi hiányosságot nem találtak az áruházakban, és mindent megtesznek a tisztaságért. Magyarországon ugyan többször előfordult már, hogy a hatósági ellenőrzéskor egerek nyomaira bukkantak különböző áruházakban, de csupán ezért még egyetlen üzletet sem zártak be.

Sajtóközleményben cáfolta a Tesco-Global a Magyar Nemzet pénteki számában megjelent vádakát. A jobboldali napilap szerint egerek lepték el a Tesco több magyarországi áruházát. Cikkükben egy elfogott e-mailre hivatkoztak, amelyet az áruházlánc minőségbiztosítási vezetője írt a kollégáinak arról, hogy rengeteg egér van több állateledel- és tejsoron, és ezért akár be is zárhatják az érintett áruházakat. A napilap emlékeztetett arra, hogy az egér sok súlyos betegséget, például szalmonellát és fertőző agyhártyagyulladást is terjeszt, amely az állat ürülékével, nyálával vagy orrváladékával kerülhet be az emberi szervezetbe.

Egy-két korábbi ügyre való hivatkozás után aztán azzal zárták a kritikájukat, hogy bár szerették volna megtudni a Tesco álláspontját a kérdésben, de lapzártáig nem kaptak választ. A Tesco-Global sajtóközleménye - azután, hogy túlzónak, félrevezetőnek és minden alapot nélkülözőnek bélyegezte az újság állításait - azt is megemlítette, hogy a cég tartotta magát a napilapok lapzártájának várható időpontjához, és negyed hat után nem sokkal elküldte a

válaszát a szerkesztőségnek, annak ellenére, hogy az újságíró nem jelölte meg a válaszadás határidejét. Kiemelték továbbá, hogy az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat munkatársai is rendszeresen ellenőrzik az áruházak tisztaságát, hiányosságokat azonban eddig nem találtak. Igaz ugyan, hogy dolgozóik néhány esetben észlelték a rágcsálók megjelenését, de egyetlen vásárlói visszajelzés sem érkezett ebben a kérdésben.

A közlemény legnagyobb részében egyébként a folyamatos rágcsáló- és rovarirtásról és a megelőzésről ejtettek szót. Ezek között említik például, hogy csapdákat helyeztek ki a kártevők ellen a raktári területeken és az eladóterekben is, valamint hogy rendszeresen végeznek fertőtlenítő nagytakarításokat. Továbbá minden nagyobb Tesco-áruházban minőségbiztosítási ellenőr is dolgozik, akinek feladata az áruházi folyamatok és állapotok teljes körű felügyelete, így a csapdák rendszeres ellenőrzése. Az áruházlánc véleménye szerint az egerek és egyéb kártevők szokásos célpontja, a hulladék sem csábíthat annyi kisállatot, ugyanis ezt fedett hulladéktárolóban tartják, és gondoskodnak rendszeres elszállításáról.

A cikkben említett angliai példa (hogy tudniillik ott már zártak be Tesco-áruházat egérinvázió miatt) emlegetése egyébként több kérdést is felvet a mostani cikkkel kapcsolatban; egyrészt nem tisztázott, hogy néhány egérről vagy egérinvázióról van szó, másrészt pedig Magyarországon ugyan többször előfordult már, hogy az állatorvosi ellenőrzéskor egerek nyomaira bukkantak az áruházakban, de csupán ezért még egyetlen üzletet sem zártak be. Nem érintette közleményében a Tesco azt a kérdést - ami több médiumban is megjelent korábban -, hogy a Magyar Nemzet talán nem véletlenül szinte csak ezt a céget támadja a kiskereskedelem magyarországi szereplői közül. A lap a többi magyar áruházláncához képest feltűnően sokat foglalkozik a Tescóval. Az említett cikkben például két korábbi ügyre - a szennyezett csirkehús- és a paradicsom-botránnyra - hivatkoztak, azonban az utóbbi időben ennél jóval többször érték támadások a Tescót a lap hasábjain. Érdekesség, hogy amikor áprilisban arról értesültek, hogy az áruházlánc vezetősége előre tudja, mikor és milyen termékeket ellenőriz a Fogyasztóvédelmi Hatóság, akkor is egy elfogott levél volt a hivatkozott bizonyíték. Igaz ugyanakkor, hogy nem csupán a Magyar Nemzet támadja az áruházláncot, több kritika érte már a céget a higiéniai és élelmiszer-kezelési hiányosságok miatt.

Népszava-információ

<http://www.nepszava.hu/articles/article.php?id=423830>

(Nepszava.hu, 2011. május 7., szombat)

Az évtized top 30 magyar botránja

Koczó Ildikó

Rangsor. Közel 130 ügy közül választották ki a Világgazdaság munkatársai az évtized top 30 magyar botránját. Minden esetnek van gazdasági, üzleti vonatkozása, s a legtöbbet átszővi a politika. A dobogós helyekre olyan tragédiák kerültek, amelyek ártatlan emberek életét követelték.

A legtöbb embert hátrányosan érintő eset, milliárdos sikkasztásról, korrupcióról szóló ügy, a legszövevényesebb magyar, gazdasági kázus - sokat gondolkodtunk, milyen szempontok, esetleg objektív mérőszámok alapján állítsuk össze az elmúlt 10 év legnagyobb magyar botránjait. Majd arra jutottunk, nem kritériumokra, hanem a Világgazdaság sokat tapasztalt gazdasági újságíróinak véleményére bízunk, melyik az a 30 eset, amely "méltó" arra, hogy ebbe a toplistába bekerüljön, vállalva, hogy ezzel egy szubjektív lista jelenik meg a manager magazin oldalain.

Módszer Több kolléga gyűjtötte össze, egymástól függetlenül, összesen kilenc kategóriába az ügyeket. Azokat, amelyeknek komoly társadalmi, illetve médiavisszhangjuk volt, gazdasági súlyuk, végkifejletük, egy adott vállalatot, iparágat, közösséget, társadalmi, illetve természeti környezetet érintően a hatásuk nagy volt. A gyűjtések között az átfedés meghaladta a 80 százalékot, így nem volt nehéz összeállítani azt a közel 130 ügyből álló listát, amelyről a Világgazdaság munkatársai szavaztak. A kollégáktól azt kértük, ne csak egy - immáron kategóriáktól független - harmincas toplistát készítsenek, hanem az egyes helyezéseket indokolják is meg. Vagyis derüljön ki, az adott ügyet miért tartják a listába illőnek, s miért épp az adott helyezést javasolják az esetnek. A véleményeket súlyoztuk, így alakult ki az a lista, amelyet Ön olvashat.

Érdekességek Feltűnő, hogy a lista dobogós helyein nem gazdasági "bűnügyek", visszaélések állnak, hanem olyan tragédiák, amelyek ártatlan emberek életét követelték. A lista további részeiben azonban már jócskán találunk politikával átszótt ügyeket, gazdasági visszaéléseket, amelyek szemet szűrtak a kollégáknak, s évek múltán sem feledkeztek el róluk. Ami az összeállítás során megdöbbenő volt: vannak olyan lassan fél évtizedes vagy annál is régebbi ügyek, amelyek ma sem zárultak le (M.E.G.A. Trade-, Kulcsár-ügy), vannak nehezen követhető, komoly politikai érdekeket mozgató esetek, amelyekben sosem fog egy átlag magyar tisztán látni (magyar polipgate). Mindenesetre megállapíthatjuk, hogy a politikához, politikusokhoz kapcsolódó botrányok nem csekély mértékben vannak jelen a listán. Megdöbbenő volt, hogy van olyan név, amely két ügyben is érintett, egyelőre még sincs semmilyen retorzió vele szemben (ScienNet-hálózat, DT Diamond). A teljes listán több áruházzal, illetve fogyasztóvédelemmel kapcsolatos ügy is szerepelt, ám a VG munkatársai ezek többségét végül is nem ítélték olyan fajsúlyosnak, hogy a top 30 közé kerüljenek, így csak két eset maradt a rangsorban (Tesco, Auchan). Volt néhány skandalum, ahol a kollégák azt javasolták, az ügy bonyolultsága miatt ne írjunk mást ezekről, egyszerűen csak az ügy nevét, legtöbb olvasónk úgy is ismeri az ezzel kapcsolatos legtöbb történet (Malév, Sukoró).

Új lista Ez tehát egy olyan lista, amelyet a Világgazdaság munkatársainak véleménye határozott meg. A manager magazin szerkesztői azonban kíváncsiak, vajon a lap olvasói hogyan szavaznának, anonim módon. Épp ezért az eredeti lista december 10-től elérhető lesz a www.vg.hu weblapon, így bárki elkészítheti a saját rangsorát, s szavazhat az évtized botrányaira.

Szerkesztette: Koczó Ildikó

1. Vörösiszap-katasztrófa

2010. október 4-én átszakadt a Magyar Alumínium Termelő és Kereskedelmi Zrt. (Mal) Ajka és Devecser közötti vörösiszap-tárolójának gátja. A vörösiszap többféle fémvegyület elegye, a timföld (alumínium-oxid) gyártásának mellékterméke. A fokozottan veszélyes hulladékok osztályába tartozik. A kiömlő egymillió köbméternyi iszap elöntötte Kolontár, Devecser és Somlóvásárhely mélyebben fekvő részeit. A veszélyes hulladék körülbelül 40 négyzetkilométeren terült szét, felbecsülhetetlen gazdasági és ökológiai károkat okozva. A katasztrófában tízen vesztették életüket, 123 ember szenvedett súlyos égési sérüléseket a maró hatású anyagtól, és kórházi ellátásra szorult. Összesen 302 embert kellett ellátniuk az orvosoknak. A vita még folyik a felelősségvállalás kérdéséről, mindenesetre november elején olyan nyilatkozatok jelentek meg, miszerint a Mal Zrt. elfogadhatatlannak tartja, hogy a kormány a vörösiszap-katasztrófa károkozójának nevezi annak ellenére, hogy még nem ért véget a szakértői vizsgálat. A társaság egyébként nem ismerte el a károk miatti felelősségét, de segítségként 1,5 milliárd forintot ajánlott fel. A tragédia után egy héttel egyébként őrizetbe vette a rendőrség Bakonyi Zoltánt, a Mal vezérigazgatóját. Több ember halálát okozó közveszély okozással és környezetkárosítással gyanúsították meg a vörösiszap-katasztrófa miatt, majd a vagyonát is zár alá vették. A Veszprémi Városi Bíróság azonban két nappal később elrendelte szabadlábra helyezését, ezt másodfokon is jóváhagyta a bíróság, így a

vezérigazgató szabadlábbon maradhatott. Pintér Sándor belügyminiszter 2010. november 19-én azt ígérte, jövő július végére megtörténik az iszapömlés okozta károk felszámolása. A tárcavezető szerint összesen 55 milliárd forintnyi kárt okozott a katasztrófa.

2. Pirotechnikai cégek halálos áldozatai

Pyro-TechniC Kft. 2004. augusztus 5-én felrobbant a Pyro-Technic Kft. tűzijátékraktára; a detonációkban és a tűzben három dolgozó meghalt, nyolcvanán sérültek meg, a környéken sok ház és autó vált lángok martalékává. A rendőrség közlése szerint illegálisan tárolt fekete lőpor robbant fel a raktárban. A keletkezett tűzben robbantak fel és repültek szét a pirotechnikai anyagok és eszközök. A cégvezetők közül kettőt a tragédia után őrizetbe vett a rendőrség, de a perek nem zárultak le. A robbanás okozta kár becslések szerint elérte a 400 millió forintot. Absolut-Pyro Kft. 2006-ban az Absolut-Pyro Kft. által szervezett tűzijáték ideje alatt lecsapó vihar miatt öten haltak meg, a társaságot azóta is perlik az áldozatok hozzátartozói.

3. Ártéri károk, felsőzsolcai eset

2010. június 5-én a Sajó kiömlése miatt Miskolc keleti határában víz alá került több áruház, bevásárlóközpont, a közeli Felsőzsolcán pedig összedőlt több mint 160 ház, a víz 1800 ingatlanban okozott kárt, másfél ezer embert telepítettek ki otthonából, egy ember meghalt. A felsőzsolcaiak szerint az általuk csak Kis-Sajónak nevezett vízfolyás azért öntötte el városukat, mert Miskolc határában, a Sajó árterében épültek a kereskedelmi létesítmények. A nagyvízi meder beépítése és az M30-as autópálya egyik szabálytalanul kialakított szelvénye miatt Illés Zoltán környezetvédelmi államtitkár vizsgálatokat indított.

4. Kulcsár-ügy

A brókerbotrány még 2003 nyarán tört ki, ám azóta sem ért véget. A vád szerint Kulcsár Attila a Kereskedelmi és Hitelbank brókercégének, a K&H Equitiesnek a munkatársaként jogosulatlanul forgatta állami és magánbefektetők pénzét, s ezzel 23 milliárdos sikkasztást követett el. Sok vádlott volt, köztük állami cégvezetők, magánbefektetők, sőt, a K&H egykori vezetője, Rejtő E. Tibor is. Mindenki tagadta a bűnösségét. 2008-ban hozott elsőfokú döntést a Fővárosi Bíróság 24 vádlott ügyében. Ekkor Kulcsár Attilát 8 évre és 230 millió forint vagyonekobzásra, néhány társát többéves letöltendő szabadságvesztésre és sok tízmilliós vagyonekobzásra ítélte. Fellebbezések miatt 18 vádlott ügyében másodfokon is folytatódott a büntetőper. Kulcsár többéves hallgatás után ekkor megszólalt, és több érdemi, az addigi vallomásaitól eltérő nyilatkozatot is tett. Az ítéletábla az új eljárás elrendelésekor Kulcsár Attilát kiengedte az előzetes letartóztatásból, a bróker azóta a főváros területére vonatkozó lakhelyelhagyási tilalom alatt áll. 2010. május végén a Fővárosi Ítéletábla hatályon kívül helyezte az elsőfokú döntést, és új eljárásra utasított. 2010. decemberben, több mint hét és fél évvel az ügy kipattanása után újrakezdődik Kulcsár Attila büntetőpere.

5. BKV

2008 tavaszán pattant ki egy nagy botrány a társaságnál. Akkor hűtlen kezelés gyanújával indított nyomozást a Budapesti Rendőr-főkapitányság a BKV külső cégekkel kötött tanácsadói szerződéseinek ügyében. Az AAM Zrt., a Cemi Kft., illetve a Kornusz Kft. több százmillió forint értékű BKV-s szerződéseit vizsgálta a rendőrség, a nyomozás ismeretlen tettes ellen folyt. 2008 nyarára már közérdekű adatok eltitkolása, számítógépes rendszer elleni bűncselekmények és milliós végkielégítés miatt is vizsgálatok folytak. Ez azonban csak a kezdet volt. Aztán 2009 nyarán újabb botrány következett a milliós végkielégítések miatt, s 2010-re korrupció, sikkasztás és egyéb bűncselekmények is kiderültek. A korrupciós botrányok során többek között olyan nevek merültek fel, mint például Hagyó Miklós volt szocialista főpolgármester-helyettesé, akit márciusban vettek őrizetbe. A vád szerint arra vette rá a BKV egyes vezetőit, hogy indokolatlan szerződéseket kössenek, nyáron már zsarolás

miatt is vádat emeltek ellene. 2010. november közepén a Pesti Központi Kerületi Bíróság meghosszabbította Hagyó előzetes letartóztatását, így legkorábban 2011. februárban szabadulhat. A BKV-balhék az új főpolgármester kinevezésével sem csillapodtak. Csak egy példa: a Nemzeti Közlekedési Hatóság (NKH) váratlanul visszavonta a BKV vasúthatósági működési engedélyét, mondván, a cég pénzügyi helyzete nem felel meg a törvényi előírásoknak, s hat hónapot adott a szükséges feltételek megteremtéséhez. Bár a BKV ugyanolyan rossz anyagi állapotban van, mint pár éve. A ribilliót növelte, hogy az új főpolgármester az NKH határozatát félreértette, s a BKV teljes működésére értelmezte azt.

6. Baumag-ügy

A Baumag a szövetkezeti forma kiskapuit kihasználva a banki kamatoknál magasabb hozamot ígért a kisbefektetőknek. Majd 2003-ban, amikor egy pánikszerű pénzkivételi roham tönkretette a szövetkezetet, 11 ezer ember (más becslések alapján húszezer) 40 milliárd forintja ragadt bent. A felszámolóbiztos 2010. tavaszi ígérete alapján egy-két év múlva kaphatják meg pénzüik felét azok, akik hat éve szabályosan jelentkeztek nála. A Baumag egykori vezetőjét, Balázs Lászlót még 2010 januárjában első fokon hét év börtönre ítélte a bíróság. 2010 áprilisában pedig több mint 18 milliárd forint megfizetésére kötelezték a Baumagot és a hozzá kapcsolódó 18 céget.

7. Paprikabotrány

A paprikabotrány 2004 őszén robbant ki, amikor a Kalocsai Fűszerpaprika Rt.-től, a Házi Piros Paprika Kft.-től s a Szegedi Paprika Rt.-től származó fűszerpaprikában az egészségügyi határértéket meghaladó mennyiségű, aflatoxin és ohratoxin nevű mérgező anyagot találtak. A fogyasztók megtévesztése miatt pénzbírsággal sújtották a Kalocsai Fűszerpaprika Zrt. és a Házi Piros Paprika Kft. vezetőjét első fokon 2007. szeptember elején, a Szegedi Paprika Zrt.-re 10 millió forintos bírságot szabtak ki. A vád szerint a három vezető annak tudatában döntött egy 20 tonnás tétel forgalomba hozataláról, hogy tisztában voltak azzal, a fűszerpaprika-őrlemény aflatoxin-tartalma meghaladja a megengedettet, így az veszélyes lehet a fogyasztók egészségére. Vagyis a gazdasági megfontolások felülmúlták az élelmiszerbiztonsági szempontokat.

8. M.E.G.A. Trade

2006 karácsonya előtt bukott le a M.E.G.A. Trade cégcsoport, amikor törökbálinti raktárában az ellenőrök tetten értek több alkalmazottat, hogy éppen lejárt szavatosságú termékeket címkéznak át. Az úgynevezett acetonos ügy lényege, hogy az egyik élelmiszerbiztonsági ellenőr megérezte a körömlakklemosó szagát, s gyanút fogott, hogy nem épp a vegyszerrel távolítják-e el a szavatosságjelzéseket. A megérzése bejött. Az érintett termékek nagyságrendileg 41 tonna lejárt szavatosságú élelmiszert tettek ki. A társaságot 2006-ban jegyző két tulajdonos, Ernst Stefan Fischer bécsi, valamint a G. F. Immobil Kft. képviselője, Pavlovszkij Szergej Vitalevics moszkvai lakos ellen a Nemzeti Nyomozó Iroda 2008-ban emelt vádat, ám az ítélethozatal elmaradt. Így fordulhatott elő, hogy 2010 áprilisában a végelszámolás alatt lévő M.E.G.A. Trade jogi képviselője fizetési felszólításokat küldött több hazai üzletláncnak a polcokról annak idején levett és így ki nem fizetett áruk ellenértékére.

9. Zuschlag-ügy

Az ügy még 2005-ben kezdődött, amikor a Kiskunhalasi Városi Ügyészség vizsgálatot indított számviteli fegyelem megsértésének alapos gyanújával több alapítvány és egyesület pályázatokon nyert pénzeinek felhasználása miatt. Különösen nagy kárt okozó csalással gyanúsította meg a Bács-Kiskun Megyei Főügyészség társaival együtt Zuschlag Jánost, az MSZP Bács-Kiskun megyei területi szövetségének akkori ügyvezető elnökét. Az ügyészség szerint a gyanúsítottak alapítványok és egyesületek révén jutottak pályázati pénzekhez. 2007. szeptember 21-én a Szegedi Városi Bíróság elrendelte Zuschlag előzetes letartóztatását. Az

ügy miatt több zuglói szocialista politikus otthonában és irodájában házkutatást tartottak, s az oktatási tárcánál is. 2007 szeptemberében sok MSZP-s és MSZP-közelit vezető tanúmeghallgatáson járt Kecskeméten: például Gyurcsány Ferenc miniszterelnök, egykori közigazgatási államtitkára, Szilvássy György titokminiszter, Jánosi György és Göncz Kinga volt ifjúsági tárcavezetők. Zuschlag János sokáig hallgatott, s végül 2008 márciusában elismerte büntetőjogi felelősségét is a kecskeméti ügyészségen. A szocialista politikus második beismerő vallomásában közölte, hogy a Fialat Baloldalnak adta azt a pályázaton nyert 75 millió forintot, amellyel nem tudtak elszámolni. 2008. április végén már Zuschlag és 15 társa ellen folyt nyomozás. Közel két évvel később, 2010. március 31-én hozott ítéletet a bíróság az ügyben. Ebben Zuschlagot és társait "fehérgalléros bűnszervezetnek" nevezték, amely 2000 és 2006 között ilyen formában követte el a különösen nagy kárt okozó csalást, ennek keretében létrehozta egy 9 egyesületből álló hálózatot. Az évek alatt 75 millió forintnyi, ifjúsági pályázatokon nyert pénzt nem a rendeltetési célnak megfelelően használták fel, hanem elsősorban a Fibisz (Fialat Baloldal - Ifjú Szocialisták), másodsorban más baloldali egyesületek működését finanszírozták belőle, illetve főleg programokat, előszilveszteri bulit, gyorsulási versenyt. Az ítélet szerint csakis Zuschlag János politikai kapcsolatainak volt köszönhető, hogy elnyerték a pályázati pénzeket.

10. Szabadi Béla ügye

Szabadi Béla, az első Orbán-kormány földművelésügyi politikai államtitkára (1998-2001) és társai ellen 2001-ben indult eljárás, a Fővárosi Főügyészség pedig először 2002-ben emelt vádat 23 vagyon elleni bűncselekmény, köztük hűtlen kezelés és sikkasztás gyanúja miatt. A vádirat szerint az államtitkár drágán utazgatott, és állami cégek vezetőit utasította arra, hogy kössenek reklámszerződést az FTC-vel, így támogatva a klubot. A Fradit akkor a kisközgazda politikus Torgyán József s bizalmi embere, Szabadi vezette. 2009 februárjában jogerősen két év felfüggesztett börtönbüntetésre ítélte Szabadi Bélát a Legfelsőbb Bíróság hűtlen kezelés és hivatali visszaélés miatt.

11. Sukoró

A Sukoróhoz kapcsolódó botrány kirobbanását Tátrai Miklós, a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt. (MNV) volt vezérigazgatója és Császky Zsolt, az MNV volt értékesítési igazgatója letartóztatásának dátumához kötik. Ez 2010. szeptemberben történt. Az ügy lényege, hogy az MNV még 2008. július 30-án csereszerződést kötött izraeli-amerikai üzletemberekkel, ebben állami tulajdonú, Sukoró külterületén lévő ingatlanok, illetve magánszemély tulajdonát képező, Albertirsa és Pilis külterületén található ingatlanok szerepeltek. Az értébecslés valótlán volt, így a csereügylet során 1,3 mil-liárd forint különbség állapítható meg, ezt az állam vélhetően elveszíti. A King's City projekt révén Sukorón kaszinóváros épült volna fel. Egyik kollégánk így vélekedik: a Sukoró-ügyben minden benne van, ami miatt Magyarország kritikus helyzetbe került: politikusi szereptévesztések, hatalmi gőg, gazdasági-pénzügyi visszaélések, a jogállam hiánya.

12. Hunvald

2009 februárjában vették őrizetbe az erzsébetvárosi ingatlanügyek miatt Hunvald Györgyöt, a főváros VII. kerületének szocialista polgármesterét. 2010 novemberében emelt vádat a főügyészség különösen jelentős kárt okozó csalás büntette miatt Hunvald György, Gál György korábbi SZDSZ-es önkormányzati képviselő - a VII. kerületi önkormányzat gazdasági bizottságának volt elnöke - és 23 társuk ellen. A vád szerint Gál György 2003-04-ben 366 millió forint kenőpénzt kapott, hogy áron alul kerüljenek egy projektcég kezébe az ingatlanok. Társaival több mint 600 millió forint kárt okozott, s 1,5 milliárdos károkozás kísérleti szakaszban maradt.

13. ScienNet-hálózat

2009. november 25-én rendelt el vizsgálatot a vám- és pénzügyőrség a Magyarországon törzsvásárlói hálózatot működtető, Washingtonban bejegyzett ScienNet International ellen. A vád: különösen nagy adóhiányt okozó adócsalás gyanúja. Két nappal később előzetes letartóztatásba helyezték a ScienNet képviselőjét, Leinemann Zsoltot. 2008 szeptembere és 2009 novembere között összesen 8,43 milliárd folyt be a számlára, ebből 1,5 milliárdot tudott zároltatni a vámőrség. Az akkori adószakértői vélemény alapján a cégnek 2008-ban mintegy 960 millió forint adót kellett volna befizetnie. A törzsvásárlói közösséget működtető online rendszerhez 440 ezer vásárló és több mint 11 ezer cég csatlakozott. 2010. március végén a vám- és pénzügyőrség bejelentette: már nemcsak adócsalás, hanem sikkasztás miatt is eljárás folyik a cég ellen.

14. Malév

Egyik kollégánk azt javasolta, ne írjunk dátumot s esetleírást sem az ügyhöz, csak ennyit: "Úgy, ahogy van, botrány az egész." Néhány sorral mégis visszaemlékezünk a Malév-ügyre, csak a legutóbbi történésekre. 2010. februárban született megállapodással a magyar állam 95 százalékos tulajdonosa lett a légitársaságnak. A tervezett 19 milliárd helyett 25,2 milliárd forintért vásárolta vissza a céget a magyar állam. Az adósságok egy részét tőkévé konvertálták, s adósságból van bőven: a magyar légitársaság 102 millió euróval (mintegy 29 milliárd forint) tartozik a Vnyesekonombanknak. A társaság kisebbségi tulajdonosa az az AirBridge Zrt. maradt, amely 2007-ben megvásárolta a Malév részvényeit. Az AirBridge Zrt. 49 százalékbán az orosz állami Vnyesekonombank tulajdonában van. Márton Attila légi közlekedésért felelős miniszteri biztos 2010 júliusában úgy nyilatkozott: két-három éven belül üzemi szinten nullszaldós lehet a Malév a 2007. februári privatizáció óta. Kollégánknak igaza van: ha a Malév-sztorit a kezdetektől akarnánk említeni a botrányok között, nem is biztos, hogy ebben az évtizedben kezdődne a leírás. Előhozhatnánk ugyanis, amikor a céget az Antall-kormány idején eladták az Alitaliának, és akkor is vissza kellett vásárolni egy idő után.

15. Kubatov-ügy

2010. április elején pattant ki az eset. A YouTube internetes videomegosztóra felkerült hangfelvételen Kubatov Gábor pártigazgató tart előadást a Fidesz kampánymódszereiről, többek között arról, hogy a 2009-es pécsi időközi választásokon ismerték a 38 ezer Fidesz-szavazó nevét, korát, telefonszámát, mobilszámát, e-mail címét, és még azt is, milyen erős támogatói a Fidesznek. Az adatvédelmi biztos vizsgálatot indított a pártok nyilvántartásainak felmérésére. Az MSZP és az MDF is vizsgálatot kért, a főügyészség azonban már 2010. április közepén elutasította a Kubatovval kapcsolatos feljelentéseket.

16. Postaszékház

A Fidesz 2010. február közepén tett feljelentést a legfőbb ügyésznél a Magyar Posta székházainak ügyében. Különösen jelentős, több mint 500 millió forintos vagyoni hátrányt okozó hűtlen kezelés gyanúja miatt a Fővárosi Főügyészség március elején el is rendelte a nyomozást a Magyar Posta régi székházának értékesítése ügyében. A feljelentés szerint az eladással és az új székház bérleti szerződésével kapcsolatosan történt vagyonkezelési kötelességzegés következtében a postát és ezáltal a magyar államot több mint 500 millió forint vagyoni hátrány érte.

17. "Magyar polipgate"

Az UD Zrt. neve az úgynevezett adatgyűjtési üggyel kapcsolatban került a köztudatba, már több hazai médium a magyar polipgate ügynek is hívta. Az ügyben Laborc Sándor, a Nemzetbiztonsági Hivatal (NBH) akkori főigazgatója tett feljelentést még 2008. szeptember 10-én löfölggyverrel és löszterrel visszaélés s más bűncselekmények gyanúja miatt.

Házkutatást tartottak hat helyszínen, ahol szervereket, adathordozókat foglaltak le, majd magántitok jogosulatlan megismerése, államtitoksértés és számítógépes rendszer feltörése

miatt indult eljárás ismeretlen tettes ellen. Ezen bűncselekmények miatt azonban 2009 nyarán megszüntették a nyomozást. Majd 2010 februárjában több mint másfél milliárd forintos kártérítési pert indított az NBH és a magyar állam ellen az UD Zrt. 2010. június elején a Fidesz-kormány a Katonai Biztonsági Hivatal helyettesének Horváth Józsefet, az UD Zrt. volt vezetőjét nevezte ki. Az MSZP ezt úgy kommentálta: a Fidesz ezzel a kinevezéssel beismeri, hogy "árnyék-titkosszolgálatot" működtetett. 2010. november közepi hír, hogy szüneteltetik az UD Zrt. által indított kártérítési pert, amelyben a cég tízmillió forint nem vagyoni és 1,7 milliárd forint vagyoni kár megtérítését követeli.

18. Kormányzati negyed

2007. augusztus 2-án hirdették ki az eredményt, hogy ki építheti fel a kormányzati negyedet. A projekt célja az lett volna, hogy a Budapest területén elszórtan lévő minisztériumok, hivatalok egy egységes, új kormányzati épület(együttes)be költözzenek. 2008. január 8-án jelentették be, hogy a kormányzati negyed mégsem épül meg. A meg nem valósuló projektre becslések szerint 10 milliárd forint ment el. Az ügyben hűtlen kezelés miatt nyomozás indult. A Fidesz-kormány 2010. augusztus végi nyilatkozata alapján sem lesz kormányzati negyed.

19. Siemens-esetek

Az egyik ügy egy 2003-ban kiírt laktanya-felújítási pályázathoz kötődik, itt a Siemens több vidéki laktanya modernizálására nyert el megbízást. Felmerült a gyanú, hogy a pályázat előkészítésében közreműködő két honvédségi köztisztviselő juttatásokat fogadott el a Siemens-től, cserébe bizalmas információkat adott át. 2006 őszén kezdődött a nyomozás egy másik ügyben. A SATeLiT TV és a Siemens Rt. illetékesei által 2000 decemberében aláírt megállapodás évi másfél milliárd forint bevételhez juttatta az akkor induló vállalkozást, a SATeLiT-et. A támogatás feltétele a feljelentés szerint az volt, hogy a médiacégnek a szponzori díj egy részét vissza kellett fizetnie a Siemens vezetőinek. Ki ne emlékezne a szintén 2006-os Combino-ügyre? Az akkor érkezett Siemens Combino villamosokról kiderült, baj van velük: rendszeresen meghibásodtak az ajtók, nem volt klímaberendezés a járművekben, s a 4-es, 6-os villamos teljes vonalán át kellett alakítani a pályát, hogy az alacsony padlós szerelvényeknek megfeleljen.

20. Gripen-vásárlás

A botrány 2007 júniusában robbant ki, amikor egy svéd tévécsatorna a cseh Gripen-beszerzésekről készített riportot, és kiderítette, hogy egy osztrák gróf, Alfons Mensdorff-Pouilly közreműködésével kenőpénzekkel győzték meg a cseheket. De nézzük az elejétől a sztorit. A magyar kormány 2001 szeptemberében döntött a svéd Gripen gépek beszerzéséről, majd az új kormány 2003-ban módosította a szerződést. A megállapodás értelmében Magyarország bő 210 milliárd forintért lízingel Svédországtól 14 vadászgépet, mondván, a repülők tíz év után magyar tulajdonba kerülnek. 2007-ben felvetődött a gyanú, az említett kenőpénzből korábban magyar döntéshozókat is próbálhattak meggyőzni arról, hogy Magyarország a Gripeneket válassza. 2007 novemberében a tekintélyes The New York Times a CIA-ra hivatkozva egyenesen azt írta, magyarországi pártok dollármilliókat kaptak a szerződés elnyeréséért. Több országban a svéd, a brit és a cseh hatóságok is nyomoznak, Magyarországon nem.

21. Magyar Telekom, Montenegró-ügy

2006. február 13-án a Magyar Telekom (MT) 2005. évi eredményeinek közzétételekor bejelentette, hogy vizsgálatot folytat az egyik leányvállalata által kb. 700 millió forint értékben megkötött szerződések ügyében. Az MT auditorcége nem írta alá a mérleget, mert aggályosnak találta a két szerződést. Március 30-án bejelentették, hogy nem tartják meg az április végén esedékes éves rendes közgyűlést, mivel nincs lezárt mérlegük. A Magyar

Telekom 2006. októberben újabb 1,2 milliárd forintos vitatott szerződést jelentett be. Az aggályos szerződések összértéke így 1,98 milliárd forintra nőtt, a vizsgálatok költségei 3,1 milliárd forintra rúgtak. A vizsgálat során kiderült, a TCG és a Monet munkavállalói elektronikus dokumentumok megsemmisítésével hátráltatták a vizsgálatokat. A White & Case jogi iroda vizsgálódott, ám nem tudta megállapítani az offshore kifizetésekhez kapcsolódó szerződések szabálytalanságát, de a kontraktusok szabályosságát sem. Az ügy hatására Straub Elek 2006. december 5-én távozott az MT éléről.

22. Pécsi vízmű

2009 szeptemberében a pécsi közgyűlés bejelentette, hogy szerződést bont a város és a francia Suez Environnement közös tulajdonában álló Pécsi Vízmű Zrt.-vel, egyben létrehozta saját szolgáltatóját, a Tettye Forrásház Zrt.-t. 2009. október 5-én az önkormányzat leváltatta a vízmű telephelyén az őrző-védő szolgálat embereit, és az új tulajdonos, a Tettye Forrásház "átvette a hatalmat" a vízmű felett. Az önkormányzat arra hivatkozott, hogy a kisebbségi francia tulajdonos nem volt hajlandó az együttműködésre, miközben a vezetés sok százmilliót költött el a nyereségből, többek között tizenhét más cégben lévő tulajdonrész fejlesztésére, ráadásul bankhitelt is igénybe vettek, ezzel súlyos adósságterhet róva a többségi városi tulajdonban lévő cégre. Az önkormányzat ezért hozott létre saját társaságot a működtetésre, majd foglalta el "puccsszerűen" az épületet. 2010. március közepén a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara melletti választott bíróság jogszerűnek találta a Pécsi Vízmű Zrt. üzemeltetési szerződésének felbontását.

23. Il Ferro

2007-ben ment csődbe az Il Ferro Kft., miután a cég nyolcezer autóssal kötött szerződést, hogy kocsijukon cégeket reklámozzanak. Az autósoknak egyszeri, 100-300 ezer forint közötti regisztrációs díjért cserébe 40-50 ezer forintot ígértek havonta. 2010. február végén vádjavaslattal zárta le a vám- és pénzügyőrség az autóreklámokkal foglalkozó Il Ferro Kft. ügyét; a vizsgálat adatai szerint a hét gyanúsított összesen 1,2 milliárd forintos csalást, sikkasztást és pénzmosást követett el.

24. Borhamisítás

2009. szeptember végén "ütötte szíven" a hír a borászokat és borkedvelőket, hogy glicerinnel dúsított egri bikavért kívánt forgalomba hozni Vincze Béla, aki 2005-ben az év borásza volt. A borhamisítás miatt megtiltották a borásznak az értékesítést.

25. Korrupt parkolóőrök

2008 júniusában került napvilágra, hogy bizony vannak korrupt parkolóőrök. A TV2 Tények című műsorában például a Budapesti Önkormányzati Parkolási Kft. felügyelőbizottságának elnöke azt nyilatkozta: több mint nyolc éve tudtak a korrupt parkolóőrökről. A saját zsebre dolgozók, akik állítólag napi félmillió forintnál is többet "kerestek", szinte érinthetetlenek voltak, hiszen a főnökök, sőt, állítólag politikusok is érintettek voltak. Meglehet, ezt bizonyítja az is, hogy pár éve még az MDF javasolta: a Centrum Parkoló Kft.-vel kapcsolatban állítsanak fel vizsgálóbizottságot, amely a cég átláthatatlan pénzügyeit vizsgálná. Ám ezt a parlament egyhangúlag leszavazta.

26. Rákkeltő szlovák bébiétel

2010 áprilisában rákkeltő növényvédő szerrel szennyezett bébiétel forgalmazását tiltotta meg a TESCO Global Zrt. áruházaiiban a Fővárosi és Pest Megyei Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Növény- és Talajvédelmi Igazgatósága. A szlovák eredetű, OVKO márkájú Novofruct-termék bébidesszertben úgynevezett kaptán növényvédőszer-hatóanyagot

mérték, pedig a hatályos jogszabályok szerint egyáltalán nem tartalmazhatnak növényvédőszer-maradékot a bébiételek.

27. Dinnyeár-robbanás

2008 nyarán több dinnyetermelő is megjelent az M5-ös autópályánál levő Auchan hipermarket előtt, és több száz mázsa dinnyét borított az áruház parkolójába. A gazdák az ellen tiltakoztak, hogy az Auchan áron alul, 49 forintért árulja a dinnyét, s az alacsony árral óriási károkat okoz a termelőknek. Az Auchan végül engedett, s az árat feltornázta 64 forint/kg-ra.

28. Telemédia-agresszió

2010. szeptember végén a Gazdasági Versenyhivatal (GVH) 10 millió forint bírságot szabott ki a TeleMedia InteracTV Produkciós Kft.-re, mivel a cég az ATV televíziós csatornán a 2009 második fél évében sugárzott Többet ésszel! elnevezésű játék kapcsán "agresszív, tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot valósított meg". Egyik kollégánk szerint: "Ez a hír sokak számára semmitmondó lesz, így csodálkozva kérdezhetik: miért van a top 30-as listán? Ám akinek gyermeke van, tudja, hogy a televíziók műsorai közül sokakat elérhetne a GVH »keze«, hiszen nem egy agresszív műsor van!"

29. DT Diamond

2004-ben indult nyomozás a DT Diamond ügyében. A cég csökkent értékű (szenynyezett, hibás) gyémántokat "adott el" teljes értékűként azzal az ígérettel, hogy egy év után 21 százalékos felárral visszavásárolja azokat. A garancia a vevő számára maga a gyémánt volt, amelyet fizetés után a "certifikátokkal" együtt haza is lehetett vinni. A vádirat alapján legalább 600 embert csapott be a cég, amelynek vezetője ugyanaz a Leinemann Zsolt volt, aki később a ScienNet Hungary Kft. ügyvezetőjeként tűnt fel (lásd a 13. botrányt). Egy idő után a tulajdonosok eltűntek, mire néhányan megpróbálták maguk értékesíteni a náluk lévő köveket, de kiderült, a "fedezet" a befizetett összeg mindössze 20-30 százalékát éri. A nyomozást 2009 szeptemberében vádemelési javaslattal zárta le a BRFK, s a cég két meggyanúsított vezetője szabadlábon védekezhet. Leinemann ellen akkor nem emeltek vádat.

Helyreigazítás

A manager magazin 2010. december- 2011. januári számában Az évtized top 30 magyar botránya címmel megjelent cikkünkben (50. oldal) a 29. számú DT Diamond pontban valótlanul állítottuk, hogy a DT Diamond Rt. vezetője Leinemann Zsolt volt, aki később a ScienNet Hungary Kft. ügyvezetőjeként tűnt fel (lásd a 13. botrányt). A valós tény ezzel szemben az, hogy Leinemann Zsolt soha nem volt a Magyarországon bejegyzett DT Diamond Rt. képviselőjére jogosult személy. Leinemann Zsolt akkor az általa is tulajdonolt cégen keresztül más, közel 30 egyéb céggel (és az azokban dolgozó közel 300 értékesítőjével) együtt szerződött ügynöki-értékesítői partnere volt a DT Diamond Rt.-nek.

30. Piramisjáték

2003. májusban kezdődött meg a Somogy Megyei Bíróságon egy több mint egymilliárd forintnyi kárt okozó piramisjáték szervezőinek pere. A Hungaro Energen Rt. német vezérigazgatója és három magyar helyettese ellen még 2000-ben indult a nyomozás. A Hungaro Energen Rt. német (hazánkban egy korábbi bűncselekménye miatt kiutasított) alapítójának, B. C. W. elsőrendű vádlottnak és három vezetőtársának kellett felelniük csalásért. Szállodákban megtartott hatásos előadásokon ugyanis 390 ezer forintos azonnali belépési díj fejében az ügynökök hozzájutottak egy 55 ezer forintos, többnyire lejárt szavatosságú táplálékkiegészítőket és sportruházatot tartalmazó csomaghoz. Az ügyészség

szerint 3246 sértett futott a pénze után. Az ügy 2005. április végén zárult, a német alapító jogerősen két év börtönt kapott, öt évre felfüggesztve.

<http://vg.hu/manager-magazin/az-evtized-top-30-magyar-botranya-348132>

(vg.hu, 2011. május 8., vasárnap)

Nemzetközi porondon a Tesco egerei

A Mezőgazdasági és Szakigazgatási Hivatal tegnap kezdte meg a hazai Tesco áruházak ellenőrzését, miután a multicég üzleteiben egerek bukkantak fel. Az ír fővárosban március végén zártak be egy Tesco áruházat, miután egerek lepték el az üzletet. Eközben már a nemzetközi sajtóban is híre ment a Tesco hazai áruházait elárasztó rágcsálóknak.

VASS-GABAY DORKA

Dublinban március végén került lakat egy Tescóra, miután ellepték az egerek - adta hírül az Independent.ie. Az ír élelmiszer- biztonsági hivatal illetékese szerint egérürüléket, megrágott dobozokat, élő és döglött egereket találtak. Mint mondta: egy élelmiszerlánc sem állhat a törvény felett, és teheti kockára a vásárlók egészségét a higiéniai előírások megszegésével. Tavaly októberben egy South Northamptonshire-i Tescót harmincezer font (11 millió forint) pénzbüntetésre köteleztek, miután egy vásárló egérürüléket talált egy termék zacskójában. A hazai áruházakban felbukkant rágcsálók miatt Fazekas Sándor vidékfejlesztési miniszter átfogó vizsgálatot rendelt el az összes hazai Tesco áruházban, az ellenőrzéseket tegnap kezdték el a Mezőgazdasági és Szakigazgatási Hivatal (MGSZH) szakemberei. Lapunk kíváncsi volt, miként haladnak a vizsgálatok, de a hivatal csak csütörtökre ígért választ, arra hivatkozva, hogy folyamatban lévő ellenőrzésekről nem kívánnak nyilatkozni. Magyarországon 206 Tesco áruház van, ennyit vizsgálnak át a szakemberek. Bognár Lajos, a hivatal elnöke elmondta: ha a vizsgálatok igazolják az egerek jelenlétét, élelmiszerlánc-felügyeleti bírságot szabnak ki, ez a pénzbüntetéstől a bezárásig terjedhet. A büntetés súlya a vizsgálat eredményétől függ. Magyarországon a Tesco legutóbb csak 1,8 millió forintot fizetett, miután kiderült, a cég több mint négytonnányi, növényvédő szerrel szennyezett paradicsomot értékesített. A multinacionális vállalat „mindössze” 220 kilogrammnyi szennyezett zöldsárgut ismert el. Az MGSZH korábban csaknem háromszáz kilónyi, bélsárral szennyezett csirkehúst zároltatott a Tesco egyik magyarországi áruházában, míg egy másik üzletben egeret találtak az akciós termékben. A veszély ellenére a hivatal csupán 850 ezer forintba bírságolta és 50 ezer forint eljárási költség megfizetésére kötelezte a Tescót, amely nem is fellebbezett, hanem azonnal fizetett. Mindeközben a Bloomberg hírportálon az összes magyar Tesco áruházat ellenőrzik a rágcsálók miatt címmel jelent meg egy írás, amely szerint a Tesco mint az Egyesült Királyság legnagyobb áruházláncja a Magyar Nemzet állítására úgy reagált: az túlzott, félrevezető és minden alapot nélkülöző. Érdekes, hogy a Wall Street Journal egyik blogján olvasható hír szerint a Tesco elismerte a fertőzést. Lapunk a Tesco minőségbiztosítási vezetőjének belső elektronikus körleveléből idézve a múlt héten megírta, rengeteg egér van az állat- és tejsoron, ezért minden dolgozó figyelmét fel kell hívni arra, jelezzék, ha bárhol egeret, vagy annak ürülékét látják. Iglódi-Csátó Judit Tesco-szóvivő lapunknak írt első válaszában „smiling face”-szel ékesített levelet küldött, azon viccelődve, vajon a sajtó- és zöldségosztály érdekelheti-e az egereket?

(Magyar Nemzet, 2011. május 10., kedd, 4. oldal)

Kartellben árulták a GPS-eket?

HÍRÖSSZEFOGLALÓ

Feltehető, hogy kizárólagos forgalmazói megállapodást kötött egymással a Nav N Go szoftverfejlesztő és a Hungaro Flotta Kft., amely szerint a fejlesztő bizonyos szoftvereit csak a Hungaro Flotta számára értékesíti - áll a gazdasági versenyhivatal közleményében. A megállapodás mögött vélhetően a Hungaro Flotta Kft. és kiemelt üzleti partnerei - a Media Markt Saturn Holding Magyarország Kft., a Euronics Kft., a Vöröskő Kft., a Bravotech Kft., a Főfotó Kft., a Speed Hungary Kft., az Extreme Digital Zrt., a Metro Kereskedelmi Kft. és az Office Depot Hungary Kft. - állnak. A cégek telephelyén a hivatal szakemberei előzetes értesítés nélküli helyszíni szemlét tartottak hétfőn. Az keltette fel a gyanút, hogy a szoftvercég helymeghatározó termékeit kizárólag a Navon márkájú cikkekkel együtt lehetett megvásárolni, illetve a szoftvert webáruházakban sem lehetett olcsóbban megvenni, mint a hagyományos kereskedelembe, szakboltokba. Ráadásul a szabad piacon kapható konkurens termékektől teljesen eltérő módon mozgott a termékek ára, ezért a versenyhivatal azt gyanítja, hogy rögzített árban állapodtak meg a felek. Így az ügyben érintett vállalkozások nagy valószínűséggel megsértették a versenytörvény versenykorlátozásra vonatkozó tilalmát, s ennek a fogyasztók látták kárát.

(Magyar Nemzet, 2011. május 10., kedd, 13. oldal)

A kormány még kivár

Az őszre halasztott jogszabály-módosítással időt nyernek a fogyasztói csoportok

Pénzügyi gondja van? Megoldjuk! Négymillió forint havi fix 11 111 forinttól, akár BAR-listásoknak, nyugdíjasoknak is! A bulvárlapok olvasói rendszeresen találkozhatnak ilyen és ehhez hasonló hirdetésekkel, amelyek a látszattal ellentétben nem kedvező hitellehetőségről, hanem kétes kimenetelű fogyasztóicsoport-tagságról szólnak. A fogyasztóvédők és a pénzügyi felügyelet sürgős lépéseket követel, ám legkorábban ősszel születethet korlátozó jogszabály.

BODACZ PÉTER

A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete (PSZÁF) után a Fogyasztóvédelmi Egyesületek Országos Szövetsége (FEOSZ) is felemelte szavát a fogyasztói csoportok betiltása, de legalábbis szigorú szabályozása mellett. A civil egyesület rengeteg visszaélést és átverést tapasztal, amely alapján többeszre teszi a megtévesztett fogyasztók számát. Mindezek miatt a büntető törvénykönyv (Btk.) módosítását kezdeményezik. Abban az esetben, ha a csoportok betiltása túl radikális megoldás lenne - erre korábban már tett utalást a Közigazgatási Minisztérium -, a FEOSZ azok szigorú szabályozását tartja szükségesnek. Az új jogszabályoknak a fogyasztóvédők szerint ki kell terjednie a potenciális ügyfelek megfelelő tájékoztatására a szerződés minden részletéről és a fogyasztói csoport lényegéről. Fontos pont, hogy a szerződés aláírásától számított 30 napon belül indokolás nélküli elállási jogot kellene biztosítani a fogyasztók részére, és hogy vagyoni biztosítékkal rendelkezzen a csoport. Ezenkívül engedélykötelessé tennék a tevékenységet. A FEOSZ tapasztalatai szerint a

fogyasztói csoportok anyagi helyzetük vagy koruk folytán kiszolgáltatott helyzetben lévők hiszékenységére alapozzák hirdetéseiket. A megtévesztett fogyasztók a remélt gyorskölcsön, készpénz helyett csupán vásárlói jogot kapnak, azt is bizonytalan időpontban. A vásárlói joghoz jutást pedig feltételhez, nevezetesen sorsoláshoz, illetve előtörlesztéshez kötik. Így előfordulhat, hogy a vásárlói joghoz a fogyasztó csak évek múltán jut hozzá, miközben fizetési kötelezettsége folyamatosan fennáll. Mint arról lapunk számos alkalommal hírt adott, a PSZÁF már évek óta szorgalmazza a terület szigorú és radikális törvényi szabályozását. A felügyelet szintén a Btk. módosítását szeretné elérni, azaz a jelenleg szabályozatlan szolgáltatást teljességgel illegálissá nyilváníttatná a törvényhozókkal, erre azonban nem sok esély mutatkozik. A közigazgatási tárca ez ügyben tett legutóbbi tájékoztatása szerint csak az ősszel kerülhet a parlament elé a fogyasztói csoportokat érintő jogszabálytervezet, ám a büntetőjogi szankcióra csak végső eszközként tekintenének, ehelyett előnyben részesítenék a közigazgatási és felügyeleti bírságokat. Tény: a fogyasztói csoportok ma is terjednek, dacára annak, hogy a PSZÁF társhatóságaként a Gazdasági Versenyhivatal több mint 160 millió forintnyi bírságot rótt ki a cégekre.

(Magyar Nemzet, 2011. május 11., szerda, 12. oldal)

"Pénzügyi gondja van? Megoldjuk" - átverések, csalások, kiszolgáltatott fogyasztók

A fogyasztói, vagy vásárlói csoport lényege, hogy a fogyasztók által hitel-törlesztő részletnek gondolt havi befizetett összegből megvásárolják azt a terméket, amelyre egy kiválasztott tag szerződést kötött. Feltéve, hogy szerencséje van. A fogyasztók, akik eredetileg minél gyorsabban készpénzhez szerettek volna jutni, azzal szembesülnek, hogy készpénzt még nem láttak, ellenben ők maguk akár már többszázezer forintot fizettek ki a fogyasztói csoportot szervező vállalkozás részére.

A fogyasztói csoportok nem gyorskölcsönt nyújtanak, hanem az abban résztvevők csupán vásárlói jogot kaphatnak, azt is bizonytalan időpontban. A vásárlói joghoz való hozzájutást azonban két feltételtől teszik függővé. A tag kiválasztása történhet sorsolás útján, másrészt akkor juthat hozzá a tag vásárlói jogához, ha előtörlesztéssel él. Ráadásul hiába biztosítanak elállási jogot a fogyasztóknak, az is korlátozott, mert ha már megtörtént az első sorsolás, nem jutnak hozzá addig befizetett pénzükhöz sem. Arról nem is beszélve, ezen vállalkozások nem egyszer eltűnnek, azaz bármifajta igényérvényesítés velük szemben lehetetlen.

A Szövetség a rengeteg visszaélés és a fogyasztók átverése miatt javasolja, hogy kerüljön sor a fogyasztói csoportok teljes körű betiltására a Büntető Törvénykönyv megfelelő módosítása által. Amennyiben ezt túl radikálisnak tartaná a jogalkotó szerv, a fogyasztói csoportok szigorú szabályozására ebben az esetben is szükség van.

Így megfelelően tájékoztatni kell a fogyasztót a szerződés minden részletéről, a fogyasztói csoport lényegéről. A szerződés aláírásától számított 30 napon belül indokolás nélküli elállási jogot kell biztosítani a fogyasztók részére, mely elállási jog nem korlátozható, nem köthető feltételhez, sem a sorsolás meg nem történtéhez, sem az előtörlesztéshez. Javasoljuk továbbá, hogy az utazási vállalkozásokhoz hasonlóan minimális vagyoni biztosítékkal rendelkezzen a fogyasztói csoport, valamint engedélykötelessé kell tenni ezen vállalkozási tevékenységet, ha nem történik meg a csoportok betiltása törvényi szinten.

A Fogyasztóvédelmi Egyesületek Országos Szövetsége mindezek miatt összeállított egy összefoglaló anyagot az Országgyűlés Fogyasztóvédelmi Bizottsága és a Nemzetgazdasági Minisztérium részére, valamint javaslatokkal is élt, hogy a jövőben minél kevesebben jussanak bajba a csodás meggazdagodás, vagy gyors pénzügyi megoldásokat keresve.

<http://gondola.hu/cikkek/76339- Penzugyi gondja van Megoldjuk - atveresek csalasok.html>

(gondola.hu, 2011. május 10., kedd)

Greenpeace nyerte a húskonzervpert

Azoknak a Greenpeace aktivistáknak adott igazat a Pesti Központi Kerületi Bíróság, akik öt évvel ezelőtt egy áruházban a vásárlók figyelmeztetésére darált sertéshús konzerveket címkézték fel. A zöldek egy Tescóban gm összetevőt jelölés nélkül tartalmazó konzervekre "Génmódosított termék, nem kérünk belőle" feliratú matricáikat ragasztották.

Akciójukat követően az aktivistákat Bartos András, a Szegedi Paprika Fűszer és Konzervgyártó Zrt. vezérigazgatója magánvádas eljárásban nagy nyilvánosság előtt elkövetett, jelentős érdeksérelmet okozó rágalmazás vétségének megalapozott gyanúja miatt perelte be. A Társaság A Szabadságjogokért (TASZ) által védett környezetvédőket 5 évig tartó maratonni eljárás végén mentette fel a Bíróság.

Tömöri Balázs, a Greenpeace kampányfelelőse üdvözölte az ítéletet. "Az európai vásárlók nagy többsége elutasítja a GMO-tartalmú élelmiszereket, és követeli a génmanipulált élelmiszerek felcímkézését. Elfogadhatatlan és a fogyasztók alapvető elvárásaival ellentétes, hogy ismeretlen hatású génmanipulált összetevők legyenek az élelmiszereinkben bizonyos cégek hasznát növelendő - ráadásul jelölés nélkül."

2006-ban a Greenpeace több húskonzervet is bevizsgált és többek között a Szegedi Paprika "darált sertéshús" termékében talált nagyobb mennyiségű génmódosított szóját. A GM összetevőt az EU címkézési jogszabályának megfelelően a termék csomagolásán jelölni kell, amit a Szegedi Paprika Zrt. nem teljesített. A Szegedi Paprika Zrt. termékeit egészen addig nem vonta ki kereskedelmi forgalomból, míg az Országos Tisztifőorvosi Hivatal erre nem kényszerítette. Annak ellenére, hogy a jelölési kötelezettség elmulasztásával a vásárlókat félrevezették és termékük százazrekhez juthatott el, a Fogyasztóvédelmi Felügyelőség a céget mindössze 50.000 Ft minőségvédelmi bírsággal sújtotta.

"Külön érdekesség, hogy az eset előtt két évvel a Szegedi Paprika Zrt megkeresésünkre azt állította, termékeik nem tartalmazznak GMO-t. Amennyiben hasonló gyanú merülne fel bármely más élelmiszerral kapcsolatban, akkor azok gyártói és a kereskedők számíthatnak rá, hogy a Greenpeace informálja a fogyasztókat azok veszélyességéről, és ki fogja kényszeríteni az EU-s jelölési kötelezettség betartását is!" - mondta el Tömöri Balázs.

A cég termékeit olcsósága miatt főleg iskolákban, börtönökben, kórházakban adták az embereknek, akik így tudtukon és akaratukon kívül viselték a génszennyezett étel kockázatát - tette hozzá a Greenpeace kampányfelelőse.

<http://www.nepszava.hu/articles/article.php?id=424997>

(Nepszava.hu, 2011. május 10., kedd)

"Rémálom": lecsapott a Tigáz-kommandó

"A faluban hirtelen felbukkant 6–8 autó, amikből a Tigáz emberei szálltak ki. Hozzánk is becsöngettek, és mi gyanútlanul kaput nyitottunk nekik. Egy háromszintes családi ház földszinti lépcsőházában található a gázóránk, amelyet vizsgálgatni kezdtek. Mint mondták, a kollégáikkal együtt szűrőpróbaszerűen ellenőrzik a mérőket, így riadalomra semmi ok. Tény,

hogy én korábban egy kicsi virágcserepet tettem a szerkezet tetejére, ami most is rajta volt. Valószínű, hogy ez okozhatta a gondot, mivel a mérő üvegjén egy aprócska karcot találtak. Azonmód leszerelték az egészet, majd az udvaron még egy jó darabig nagyítóval nézegették. Mi állítottuk, hogy soha nem babráltuk, mindenben szabályosan járunk el, ám hiába" - mondta az asszony.

A mérőt – amelyet egyébként 2006-ban cseréltek le utoljára – végül egy dobozba zárták, amit átlósan leragasztottak és alá is írtak a férjjel. Tájékoztatásuk szerint az órát Miskolcra vagy Hatvanba szállították, ahol egy független szakértő állapítja meg, hogy sértetlen-e. Ezután új órát szereltek fel, és közölték, hogy hamarosan ajánlott levélben értesítik a lakókat arról: hol és mikor tárgyalják az ügyüket.

"Jelezték azt is, hogy szabálytalan vételezés esetén akár 500 ezer forintos bírság is kiszabható. Hétfőn reggel tanácsot kértem a fogyasztóvédelmi hatóság egyik szakemberétől is, aki elmondta: nem kötelező a tárgyaláson személyesen megjelennünk, de mindenképpen ajánlatos, mivel csak ott tudjuk megvédeni az igazunkat" - folytatta a történetet az asszony, hozzátéve, hogy az óracsere miatt mindenképpen ki kell fizetniük 30 ezer forintot.

Száraz Gábor, a Tigáz Zrt. szóvivője az akció kapcsán közölte: "A gázlopások, a 'szerződésszegő vételezések' komoly károkat okoznak társaságunknak és természetesen a becsületesen fizető fogyasztóknak egyaránt. Az anyagi veszteségeken túl ezek az illegális cselekmények sajnos sok esetben akár élet- és vagyonbiztonságot is fenyegethetnek. Tavaly teljes szolgáltatási területünkön közel 9(!) milliárd forintnyi összeget jelentett a szabálytalanságokból fakadó kár."

http://hirszerzo.hu/belfold/20110510_gazora_leolvasas_tigaz#rss

(Hírszerző, 2011. május 10., kedd)

Ötmillió emberhez szól az MNB

A pénzügyi kultúra erősítése a gazdaság egészének, az egyes pénzintézeteknek és a lakosságnak egyaránt jót tenne, ezért példátlan, 15 hónapos kampányt indít a jegybank és a PSZÁF - többen között itt, az fn.hu-n.

Ötmillió embert, gyakorlatilag a teljes magyar aktív lakosságot megszólító, a pénzügyi kultúrát fejlesztő edukációs programot indít a Pénziránytű Alapítvány a Magyar Nemzeti Bank (MNB) és a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete (PSZÁF) szakmai felügyeletével.

Csak jót tesz

Ahogy a lakosság pénzügyeit kezeli, sem a gazdasági növekedést, sem a pénzügyi szektor biztonságát, sem pedig saját boldogulását nem segíti – mondta Simor András, a Magyar Nemzeti Bank (MNB) elnöke a program bemutatkozó sajtótájékoztatóján. A lakosság pénzügyi kultúrájának javítása, a tudatosabb fogyasztói döntések növelik a pénzügyi szektor stabilitását, így kevesebb válság alakul ki – mondta a jegybankelnök.

Az elmúlt időszakban jelentősen erősödött a pénzügyi fogyasztóvédelem jogi és intézményi kerete; mindez azért fontos, mert nagy különbség van egy pénzintézet és a termékeit megvásárló fogyasztó szaktudása között – mondta a sajtótájékoztatón Balogh László, a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletének alelnöke. A válság nyomán megnőtt a kisebb-nagyobb veszteséget elszenvedő csalódott, sokszor megtévesztett emberek száma, miközben a bizalom és piac erodálódni kezdett. Éppen ezért lényeges a piacok stabilitásának növelése és a bizalom visszaszerzése – értékelte a program jelentőségét a felügyelet második

embere, aki szerint olyan fogyasztókra van szükség, akik fel tudják tenni azt az öt-tíz pénzügyi kérdést, ami alapján jól dönthetnek. 15 hónapos szemléletformálás

A Mindennapi Pénzügyeink Program állami intézmények és mintegy két tucat pénzügyi szervezet összefogásával jött létre, és 15 hónapon keresztül 22, a Sanoma-csoporthoz tartozó médiumban mintegy 700 cikk jelenik majd meg a mindennapi életéhez szükséges praktikus pénzügyi ismeretekről.

Várhegyi Éva, az alapítvány kuratóriumának elnöke elmondta, a banki, pénzügyi, biztosítási szektor pénzügyileg is támogatja az egy-másfél éves programot, ami mintegy 90 millió forintba kerül. Ebből a piaci szereplők 80 milliót adnak, a fennmaradó részt pedig az MNB állja, míg a PSZÁF szakmai támogatást nyújt hozzá. A piaci szereplők 2-5 millió forint közötti összeggel támogatják a programot, a Sanoma pedig átszámítva mintegy 75 millió forintos értékkel vesz részt benne.

http://www.fn.hu/penzugy/20110510/otmillio_emberhez_szol_mnb/

(marketingesmedia.hu, 2011. május 10., kedd)

Robban a toxin-bomba

Mindennapi kenyérünk

Riasztást adott ki márciusban az Európai Unió élelmiszer-biztonsági információs rendszere, az RASFF, méghozzá a német szakhatóság bejelentésére. Egy ottani forgalmazónál a magyar Eredeti Ziegler Ostya Gyártó Kft. sajtos tallérjában találtak az egészségügyi határértéket meghaladó, a fuzárium gomba termelte méreganyagot, DON toxint (deoxynivalenol). A terméket itthon is forgalmazták, ám a gyártónál csak napokkal az uniós riasztás után jelentek meg a magyar ellenőrök. Április 7-én az osztrák hatóság is bejelentést tett a toxinos tallerről, amelyet a cég közben visszahívott és megsemmisített.

Az elmúlt években ez már a sokadik riasztás, amelyet a fuzárium valamelyik toxinjával szennyezett magyar élelmiszer, vagy az alapanyaga, a gabona miatt rendelt el az unió. A DON toxinos magyar durumtészta miatt 2009 júniusában riadóztak; az ugyanilyen méreganyagot tartalmazó, feldolgozatlan magyar búza miatt 2008 márciusában figyelmeztette a RASFF az uniós tagokat, s a négy hónappal azelőtt elcsípett szlovák popcornban is a DON toxinos magyar alapanyag volt a ludas. Mégis, a riasztásokról és az ezek nyomán indult hatósági vizsgálatokról szóló közleményeken kívül kevés a hivatalos információ arról, milyen érdemi központi intézkedéseket rendeltek el a színfalak mögött a további esetek megelőzésére. Az viszont magáért beszél, hogy a Figyelő az ostyák visszahívása után is talált a kereskedelmi forgalomban olyan élelmiszereket, amelyekben a méreganyag meghaladta az egészségügyi határértéket.

RIASZTÓ EREDMÉNYEK. Lapunk független laboratóriumokban vizsgálatokat végeztetett el. Ezek tanúsága szerint a boltokban véletlenszerűen kiválasztott, nyolcféle búzaliszt közül az egyik - egy Spar üzletből származó - az F2 toxinból (zearalenon) a megengedett határérték több mint négyszeresét tartalmazta. Két tótkomlósi termékben pedig DON toxinból mértek határérték feletti szennyeződést. Az utóbbi toxinból az ugyancsak véletlenszerűen kiválasztott 10 péksütemény közül a felnőttekre egy Auchanban vásárolt stangli, míg a kisgyermekekre további három termék - egy Auchanban beszerezett, illetve két Lipóti készítmény - bizonyult veszélyesnek ((ásd a táblát).

Próbáljuk meg konkrét példákon érzékelteni a kockázatot. Az EU Élelmiszerügyi Tudományos Bizottsága a zearalenonra 0,2 mikrogramm/testtömegkilogrammos, ideiglenesen tolerálható napi beviteli szintet állapított meg. Egy átlagos, 60 kilogramm tömegű felnőtt esetén ez 12 mikrogramm naponta, így a fent említett szennyezett lisztből 37,5 gramm

elfogyasztásával már túllépjük a tolerálható mennyiséget. A DON toxinnál a megengedett napi maximális bevitel 1 mikrogramm/ testtömegkilogramm. Egy 10 kilós gyereknel ez legfeljebb 10 mikrogrammot jelent, vagyis egy 5 dekagrammos szennyezett vizes zsemle elfogyasztásával már a napi megengedhető mennyiség kétszerese kerül a szervezetébe.

A búzában és más szemes terményekben országszerte toxinszennyezést okozó tavalyi fuzáriumfertőzés mértéke a felhasználók és a laboratóriumi szakemberek szerint valószínűleg rekordnak minősül. Pontos, hivatalos adatot azonban nem találtunk. A valós helyzetre így a vizsgálólaboratóriumok és az egészségügyi határérték betartását önkéntesen ellenőrző malmok adatai alapján lehet következtetni. Eszerint a tavalyi búzatermésnek átlagosan legalább a 17 százaléka, de térségenként akár az 50 százaléka is fuzáriummal fertőzött lehetett. „A megugrott toxintartalom drámai következményei hamar megmutatkoztak az állattenyésztésben” - erősíti meg Magyar József, a szentesi Hungerit Zrt. vezérigazgatója. A cég saját integrációban nevelt baromfit dolgoz fel. A beszállítóktól vásárolt keveréktakarmány ugyan hivatalosan - a gyártó szerint - toxinmentes, de gyanús, hogy ugyanolyan összetételű takarmánnyal az egyik hizlalási időszakban gyorsan, a másikkban feltűnően lassan fejlődnek az állatok. A fuzárium gomba méreganyagai ugyanis lassítják a növekedést.

„Nagyon súlyos a helyzet” - állítja Pick László agrár-nagy vállalkozó. Nála a tenyészkocák 10 százaléka már elpusztult a fuzáriumos takarmánytól, s hullanak a malacok is. A tetemek boncolásakor látszik, hogy a máj, illetve a méregtelenítésben szerepet játszó belső szervek szinte felrobbantak. Mégsem tudják az etetőanyagot lecserélni, mert a piacon nem találnak toxinmentes tételt. Egyes takarmány-összetevőkkel, például búzakupával egyáltalán nem tudják etetni az állatokat, olyan mértékben fertőzöttek a méreganyagokkal.

A tavalyi csapadékos időjárás következtében az átlagos 4,5-5,0 millió tonnánál eleve kevesebb, 3,7 millió tonna volt az országos búzatermés (lásd keretes anyagunkat).

A sütőipar 1,2-1,4 millió tonnás igénye mellett hasonló nagyságú a takarmányszükséglet, és jelentős - a tavalyi első 10 hónapban már csaknem 2 millió tonna volt- az export. Az így megcsappant kínálattal magyarázzák az állattartók, hogy az idén már a fuzáriumos búzáért is harc folyt a piacon, és csillagászati árat, kilónként 80-85 forintot is megadtak érte az év elején. Csak az idei aratás közeledtével mérséklődtek 70 forint közelébe az árak.

Amúgy 2010-ben az egész közép- és kelet-európai régióban kevés kalászos gabona termett. Így az exportszerződések teljesítéséhez a nagy nemzetközi gabonakereskedelmi csoportok, a piaci élbolyba tartozó malomipari, takarmánykeverő társaságok és a spekulánsok már az aratáskor lecsaptak a jó minőségű és fuzáriummentes, még viszonylag olcsó tételekre. Aki későn ébredt, annak csak mikotoxinnal - a gombák másodlagos anyagcseretermékével - szennyezett áru maradt.

Az EU a fogyasztókat szigorú egészségügyi határértékekkel védi. Egyes gabonapiaci szereplők ezeket - a tavalyi, átlag feletti fuzáriumfertőzés után - túl merevnek is tartják. Meggyőződésük ugyanis, hogy a mikotoxin csak a megállapított határértéknél lényegesen nagyobb mennyiségben, és főleg rendszeresen fogyasztva károsítja az egészséget. A gabonalobbi sikerként könyvelheti el, hogy az unió az állati takarmányok még elfogadható - a humán egészségügy küszöbértéket jelentősen meghaladó toxinszennyezésére csak ajánlást tett. A takarmány célú felhasználás így afféle menekülő út a termelőknek, hogy az emberi fogyasztásra már alkalmatlan gabonát eladják. Ha ez a lehetőség nem lenne, csak a szeszipar dolgozhatná fel a nagyon fuzáriumos búzát, vagy azt el kellene égetni. Ez utóbira itthon emberemlékezet óta nem volt példa.

A HÚS IS VESZÉLYES LEHET. Számos kutatási eredmény azonban azt bizonyítja, hogy a toxinos gabona takarmány célú felhasználása is súlyosan veszélyezteti és károsítja a fogyasztók egészségét. Mivel a fusariumgomba-fajok által termelt DON toxin főleg a kalászos gabonafélékben és a kukoricában, illetve az ezekből készül élelmiszerekben - például kenyérben, malátában, müzliben, gabonapehelyben, sörben - fordul elő, még a felkészültebb fogyasztók sem gondolnak arra, hogy húsból, tejből is érheti szervezetüket toxintámadás. Pedig egyes, a Figyelőnek névtelenül nyilatkozó kutatók - a táplálékláncban való előfordulás

káros hatásait tekintve éppen azért tartják más méreganyagoknál is veszélyesebbnek mikotoxinokat, mert azok sok esetben hő hatására, tehát az élelmiszerek elkészítésekor sem bomlanak le teljes mértékben, hanem elraktározódnak a fogyasztó szervezetében. Vagyis lerakódnak az állati, emberi szövetekben, ahonnan nehezen ürülnek ki.

Ez a magyarázata annak, hogy a mikotoxinnal szennyezett takarmánnyal etetett állatok tejéből vagy húsból készített élelmiszerekből átkerül, és - hatását tartósan kifejtve - akkumulálódik a méreganyag az emberi szervezetben. A máj szélsőséges mértékig fokozza a méregtelenítő funkcióját, de így is nehezen, lassan tudja eltávolítani a toxint. Egy szakember szerint az emberi májminták is igazolják, hogy az elmúlt évek során egyre nagyobb toxindózisokkal kell megküzdenie az emberi szervezetnek is, s ezzel egyre nehezebben képes megbirkózni.

„Különösen a teljes kiőrlésű gabonából, illetve a vegyszermentes technológiával termesztett biogabonából készített élelmiszerek jelentenek fokozott kockázatot” - figyelmeztet Dömölki Livia, az Országos Fogyasztóvédelmi Egyesület élelmiszer-szakértője. Ezekben a termékekben az átlagosnál sokkal nagyobb lehet a mikotoxin szennyezés. A megbetegedés mértéke attól is függ, hogy a fogyasztó mennyit eszik a szennyezett élelmiszerből. Dömölki egy személyes példát említ: egyik ismerőse azért kapott mikotoxin-mérgezést, mert rendszeresen evett toxinnal szennyezett müzlit, amelyben lapított - teljes - szemek is voltak.

Az egyik nemzetközi laboratóriumhálózat magyar szakembere saját vizsgálatai alapján megerősíti a fogyasztóvédő intelmeit. Állítja, időzített bomba a toxinok miatt a teljes kiőrlésű lisztből készített és a biogabonás élelmiszer. A bioszakértők viszont az állítják, a nem organikus teljes kiőrlésű kenyér még veszélyesebb, mert ebben a DON toxin mellett vegyszermaradékok is lehetnek.

A teljes hazai élelmiszerlánc képviselői - a malmoktól az élelmiszer-ipari vállalkozókra át a gabonatermelőkig - jelen voltak azon a tavaszi, visegrádi szakmai konferencián, amelyet kifejezetten a mikotoxinokról, azok kimutatásáról, előfordulásáról szervezett az egyik nemzetközi laboratóriumi csoport. Ezen a műhelytalálkozón a laboreredmények alapján a teljes kiőrlésű lisztből készített élelmiszerek fogyasztását megdöbbenően nagy egészségügyi kockázatúnak minősítették. Ennek technológiai magyarázata van. A fusarium gombák által termelt mikotoxinok számos variánsa ugyanis főleg a héjon, a pelyvavalevén, a korpán rakódik le, ezért a korpa szennyezettsége többszöröse a mag belsejének. Ha az őrlemény a korpát is tartalmazza, akkor számottevően megnő az ebből készült élelmiszer toxintartalma. E rizikóra viszont egy neve elhallgatását kérő kutató szerint a hatóságok nem hívják fel kellően a fogyasztók figyelmét, ahogyan a biogabonaaalapú termékek veszélyeire sem. A tavalyihoz hasonló évjáratokban, a nem megfelelő növényvédelemmel termelt alapanyagból készített biotermékek fokozottabban ki vannak téve a mikotoxin szennyezésnek.

NÉV NÉLKÜL. A téma érzékenységet és súlyát jelzi, hogy az érintett malmok és kutatók nem adják a nevüket a megállapításaikhoz. Azok viszont, akiknek a normális üzletmenetét keményen érintheti az egész ügy, gyorsan reagálnak. Boszik Péter, a Biokontroll Hungária Nonprofit Kft. ügyvezető igazgatója kapásból visszautasítja, s a vegyszer-lobbi érvelésén alapuló tévedésnek tartja azt a feltételezést, amely abból indul ki, hogy az ilyen termékekben nincs szermaradék, de ott van helyette a toxin. A teljes biobúza területe Magyarországon csupán 13 ezer hektár, míg a fuzárium ellen egyáltalán nem kezelt - nem bio - gabonaterületet a szakember több százezer hektárra becsüli. Boszik szerint a biogazdálkodásban kötelező a vetésváltás, a harmonikus, nem nitrogén túlsúlyos tápanyag-gazdálkodás, s a vegyszerekkel el nem pusztított talaj életközösség biológiai fertőtlenítőképessége nagyon jelentős. Mindennek köszönhető, hogy a múlt évben a Biokontroll Hungária által végzett mérésekben elvéve találtak pozitív, azaz fuzáriumos mintákat.

Az ellenérdekelte szakemberek érthetően nem jutnak dűlőre egymással. Érthetetlen viszont, hogy a hatóságok miért nem próbálják megvédeni a fogyasztókat, s a forgalomba hozatal előtt miért nem kötelező az élelmiszerek laboratóriumi vizsgálata. Az élelmiszertörvény önellenőrzési kötelezettséget fogalmaz meg, s ennek a gyártó-termelőnek az élelmiszer-

biztonságot garantálva kell eleget tennie. Az előírások azt azonban nem számszerűsítik, milyen gyakran kell elvégeztetni a vizsgálatokat az önellenőrzéshez. Igaz, a termékfelelősségi törvény elvei szerint a termék minőségéért a gyártó felel.

Szigeti Tamás János, a laboratóriumi vizsgálatokat végző Wessling Hungary Kft. üzletfejlesztési igazgatója azt tanácsolja, hogy a nagyobb élelmiszer-biztonság érdekében a gabonapiaci ügyleteknél gyakrabban célszerű a forgalomba hozandó tételeket analitikai vizsgálat alá vonni, főleg csapadékos szezon után. A mikotoxinok mennyiségének laborvizsgálata azonban nem olcsó mulatság: egy-egy toxin esetében mintánként 10-16 ezer forintba kerül, függően az élelmiszer típusától, a toxin fajtájától (lásd a keretes írást). Az előzetes önellenőrzéssel azonban általában még mindig jobban jár a gyártó-termelő, mint a hatósági revízióval, amely amely hiba esetén államigazgatási következményekkel, büntetéssel jár. A hatósági laboratóriumokban azonban akkor is el kell indítani az államigazgatási eljárást, ha egy külső megrendelő szolgáltatásként, térítés fejében kérte a terméke vizsgálatát, s a határértéket jelentősen meghaladó toxintartalmat állapítanak meg. Bognár Lajos, a Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal vezetője szerint a független laboratóriumoknak is jelteni kell a hatóság számára, ha az élelmiszer-biztonságot veszélyeztető mértékű toxintartalomra bukkannak.

A Figyelő megkérdezte a szakhatóságot, hány célzott ellenőrzést indított mikotoxin ügyben, és milyen központi intézkedést rendelt el az átlag feletti fuzáriumfertőzés miatt a fogyasztók védelmére, s mi lett a veszélyes tételekkel, de lapzártánkig nem érkezett válasz.

A piaci szereplők azonban úgy tapasztalták, hogy bár a szakhatóság időben értesült az országos fertőzés mértékéről, nem rendelt el olyan intézkedéssorozatot, amellyel - például a nagyon veszélyes toxinos gabonakészletek kivonásával - számottevően csökkenthetné a fogyasztók kockázatát.

Márpedig a fertőzés ismeretében Süth Miklós, az előző kormány szakállamtitkára és főállatorvosa szerint ajánlatos óvintézkedéseket tenni a hatóságoknak is, hiszen a monitoring rendszer, a kockázatelemzés segítségével már akkor tisztába kerülnek a fertőzés mértékével, amikor még lábon van a gabona. Ilyenkor az ellenőrzési tervet megváltoztatva - több hatósági vizsgálatot kell végezni. Ez esetben azonban gondot okozhat, hogy a hatósági laboratóriumok akkreditációja tavaly novemberben lejárt, és azt nem újítták meg. Így kérdés, hiteles-e a hatósági eredmény. „A piaci szereplőket, fogyasztókat pedig kommunikációval mindenképpen fel kell készíteni a fuzáriumfertőzés okozta helyzetre” - magyarázza a szakember.

A toxinszennyezés miatti felelősség azonban így is döntően a termék tulajdonosáé, aki köteles jelezni a hatóságnak, hogy olyan élelmiszert tart, amely egészségügyi kockázatot jelent, ha pedig az már kikerült a kereskedelmi forgalomba, akkor riasztást kell kiadnia. A visszahívás a hatóság kontrollja mellett megy végbe; a vállalkozó köteles tájékoztatni a fogyasztókat is, a lehető legkevesebb egészségügyi kockázat érdekében. Ez megéri, mert a visszahívás közvetlenül ugyan anyagi veszteséget okoz a termék gyártójának, viszont növeli a bizalmat, márpedig az élelmiszer bizalmi termék.

Sokan emlékeznek azonban több olyan szezonra, amikor szintén nagy volt a fuzáriumfertőzés, de a tisztánlátást akkor sem segítette a célirányos ellenőrzések sokasága. Ezekből keveset írtak elő a közraktározáshoz, intervencióhoz, s jellemzően csak egy mikotoxinra vonatkozóan. Egyes piaci szereplők most is ennek tudják be, hogy miként korábban, ezúttal sem robbant ki eddig fuzáriumbotrány.

HALLGATNI ARANY? A közvetlen üzleti érdeknél azonban a fogyasztóvédők szerint van előrébb való is. Dömölki Livia szerint agyonhallgatják a mikotoxin-szennyezés jelentőségét, arról csak a belterjes szakmai kör tud. Pedig ez megbosszulja magát, mert a szabály megszegői lebuknak – amint azt Ziegler Ostya németországi esete is bizonyítja. Ugyanez történt korábban az a flatoxinos magyar paprikával Szlovéniában: a szennyezés azonnal kiderült. Az ilyen esetek valamennyi magyarországi gyártónak kárt okoznak, mert a botrányok súlyosan rontják a magyar termékek imázsát, amit a külföldi versenytársak

kihasználnak. Dömölki szerint az agyonhallgatás helyett az lenne az ország érdeke, hogy hivatalosan is ismerjék el, milyen nagy rizikóval jár az emberek egészségét veszélyeztető tavalyi fertőzés.

BAUER ÉVA-SZIRMAI S. PÉTER

(Figyelő, 2011. május 12-18., 12-18. oldal)

Trükkök, technikák, csapdák

A határérték feletti mikotoxint tartalmazó élelmiszerek kereskedelemben való felbukkanását részben az magyarázza, hogy az ügyeskedők tiltott módszereket vetnek be, ám néha vizsgálati hiba is állhat a háttérben.

MEGTÉVESZTÉS. Előfordul, hogy a toxinnal erősen szennyezett termés helyett például egy másik, előző évi egészséges készletből vett minta vizsgálatát kéri az ügyfél. A jó eredménnyel ugyanis jobb áron tudja eladni a fuzáriummal fertőzött gabonát. Ezzel a fogással persze csak a balekokat lehet becsapni, mert a rutinos vevő megvizsgáltatja a kiszemelt tételt.

FELJAVÍTÁS. Sokan megpróbálják úgy eladhatóvá tenni a toxinos készletet, hogy kevésbé szennyezett kalászzal hígítják a rosszat. Ily módon azonban az egészséges élelmiszer-alapanyagot káros anyaggal szennyezik, amit tilt az élelmiszer-törvény. A lebukás veszélye kicsi, mert a hígítást analitikai módszerekkel általában nem lehet kimutatni, a dokumentáció átvizsgálásával azonban felderíthető.

MINTAVÉTELI HIBA. A terményvizsgálatok a legjobb szándékkal is vezethetnek szögesen eltérő eredményre. Már a mintavételezésnél megbukhat a mérés hitelessége, ha nem megfelelő módon, illetve nem kellő számban veszik a mintát. Előbbire példa, amikor egy-egy penészes gócból merítve az egész tételt fertőzöttnek minősítik, vagy épp fordítva: egy tiszta terület vizsgálata alapján olyan eredmény születik, mintha semmilyen fertőzés sem lenne. Ami a számosságot illeti, mikotoxinokra a szemes terményt 50 tonnánként kellene mintavételezni, ám jelenleg hazánkban már az is előrelépés lenne, ha 500 tonnánként vizsgálnának.

(Figyelő, 2011. május 12-18., 17. oldal)

Víz extrákkal

Állami kontroll a vízdíjak fölött: hova tartunk?

Alig kivitelezhető mutatóvá készül az állam: változatlan tarifák mellett akarja felújítani a becslések szerint ezermilliárd forintnyi ráfordítást igénylő víziközműveket.

Miért kellene Mari néninek megfizetnie az utcája végén működtetett kemping veszteségét, ha nem ő jár oda sátorozni? Efféle dilemmával küzdenek évek óta a vízügyi szakemberek, mivel számos településen olyan költségeket építenek be a víz- és csatornadíjakba, amelyeknek semmi közük sincs a közszolgáltatáshoz. Mindeközben az elmúlt 20 évben alig fordítottak pénzt a víziközművek felújítására. Debrecentől Mezőkovácsházán át Ózdig rengeteg olyan önkormányzat van, ahol a víziközművek üzemeltetője egyben a helyi strandot vagy kempinget is működteti (az említett három településen a vízdíj sorrendben 197, 300, illetve

504 forint köbméterenként). A konkrét turisztikai szolgáltatásokon kívül az is bevett gyakorlat, hogy a nyereséges vízszolgáltatást végző társaság például hirdetési felületek vásárlásával segíti a helyi, önkormányzati média talpon maradását.

Ezt az ellentmondásos gyakorlatot szüntetné meg a víziközműtörvény, amelyet Illés Zoltán államtitkár bejelentése szerint még a nyári szünet előtt elfogadhat a parlament. Csakhogy a kormány nem elégszik meg azzal, hogy akadályt gördít a fideszes önkormányzatok által is kedvelt átláthatatlan keresztfinanszírozások útjába (vagyis törvényben rögzíti, hogy ezentúl csak tiszta profilú társaságok üzemeltethetnek víziközműveket), hanem az állam fennhatósága alá vonná az árképzést, és lehetőség szerint a közművek üzemeltetését is. Első lépésként a törvény kimondaná, hogy víziközművagyon csak állami vagy önkormányzati tulajdonban lehet.

Ma a vagyon jelentős része gazdasági társaságok kezében van. Ennek az az oka, hogy a kilencvenes évek elején az önkormányzatok megkapták tulajdonba a közműveket, és az üzemeltetésükre létrehozott társaságokba éppen ezt a vagyont vitték be apportként. A cégeknek most ezt a társasági üzletrészekben vagy részvényekben megtestesülő vagyont kellene visszaadniuk az önkormányzatoknak vagy az államnak. Ha a törvény által megszabott jövő évi határidőig nem sikerül megállapodniuk az átadás feltételeiről, az állam kisajátítja a vagyont.

Más kérdés, hogy a közműveket üzemeltető társaságokat is legalább 51 százalékban önkormányzatok birtokolják, a magánbefektetők együttes tulajdoni hányada alig éri el a 10 százalékot. (Pontos adat nincs, az államtitkár most rendelt el teljes körű vagyonfelmérést.) A néhány kisebb hazai magántulajdonos mellett két-három nagyobb külföldi üzemeltető van a piacon, a Fővárosi Vízművekben például a francia Suez Environnement és a német RWE, a Szegedi Vízmű Zrt.-ben a szintén francia Veolia érdekelt. (Budapesten az idén 234 forint a víz köbmétere, Szegeden 192 forint, amire 500 forint havi alapidő rakódik.) A Veolia szerződése amúgy 2024-ig szól, ami a „visszaáttörést” még bezavarhat. A Fővárosi Vízművek esetében pedig éppen arról folynak a tárgyalások a külföldiekkel, miként lehetne csökkenteni a tarifákat. A HVG úgy tudja, bár felmerült a kivásárlás is, a fővárosnak erre nincs pénze. Várhatóan holdingba szervezik a vízművet és a csatornaszolgáltatót, amelyben a franciák és a németek mellett a főváros is kapna menedzsmentjogokat, és beleszólhatna a fejlesztésekbe. Mindenesetre éppen ezekre a cégekre utalt az államtitkár, amikor azt mondta: velük szemben a kizárólagosan állami és önkormányzati tulajdonú szolgáltatóknak majd nem az „extraprofit” lesz a céljuk.

A nagyvárosokban gazdaságosabban üzemeltethetők a víziközművek, a Fővárosi Vízművek Zrt. például évente több milliárd forint osztalékot fizet ki. Csakhogy ebből, többségi tulajdonosként, az önkormányzat is részesül, miközben a Suez 1997-ben 16,5 milliárd forintos befektetéssel kezdte meg a tevékenységét Budapesten. Ráadásul eddig az ármegállapítás jogköre is az önkormányzatoké volt - érvelt a HVG-nek az egyik külföldi tulajdonos -, vagyis a képviselők testületileg hagyták jóvá azt a tarifát, amely az állítólag busás hasznot hozta a tulajdonosoknak.

A kormány most saját kezébe veszi a díjmegállapítást, legalábbis annak jóváhagyását. Ennek következtében a helyi természeti adottságoktól függő díjak közelíthetnek egymáshoz. Az új törvény alapján - a Magyar Energetikai Hivatalhoz hasonlóan - vízügyi hatóságot állítanak fel, amely az önkormányzatok által megszabott tarifát felülbíráhatja, amennyiben indokolatlan költségelemet talál benne, vagy ha az önkormányzat nem az előírt arányban építette be a vízdíjba az amortizációt. Utóbbi a jogszabály kulcseleme, ez garantálná ugyanis, hogy a víziközművek tulajdonosai és üzemeltetői nem élhetik fel a vagyont, a pénz egy részét a hálózatok és berendezések felújítására kell fordítaniuk.

Mindezt úgy kell megoldani, hogy a tarifák nem emelkednek - ígéri Illés Zoltán államtitkár. Ezt úgy kívánják elérni, hogy a jelenleg működő 400 víziközmű-társaság száma 30-35-re csökken (a tervgazdasági időkben 32 szolgáltató működött), és a méretgazdaságosságból, profiltisztításból fakadó megtakarításokat fejlesztésre fordítják. A

központosításnak legalább 15 százalékos megtakarítást kellene hoznia ahhoz, hogy 20 év alatt előteremtsék azt az ezermilliárd forintot, amelyet a szükséges felújítások igényelnek, s amit már most rá lehetne költeni a 40-50 éves közművekre. A vízdíjból befolyó árbevétel nagyjából 300 milliárd forint évente, ha ebből 45 milliárd forintot meg lehet spórolni, mai árakon akkor is csak 900 milliárd jön össze 20 év alatt. Szabad forrása sem az eladósodott államnak, sem az eladósodott önkormányzatoknak nincs vízügyi fejlesztésekre.

A központosítás nyertese az az öt állami regionális víziközmű-társaság lehet, amely a rendszerváltás előtti idők óta a piacon maradt, és együttesen két és fél millió fogyasztót lát el víz- és csatornaszolgáltatásával. Mellettük fennmaradhat egy-két tucatnyi nagyvárosi szolgáltató, valamint néhány, ugyancsak a múltból örökölt, több települést ellátó megyei víziközmű-társaság. A regionális és megyei közművállalatok hónapokkal ezelőtt megéreztek az új idők szelét, ha másból nem, a Suez is tulajdonosai között tudó Pécsi Vízmű Zrt. kiebrudalásából a baranyai megyeszékhelyről (HVG, 2009. október 10.). A Dunántúli Regionális Vízmű Zrt. már az ősszel meghirdette az önkormányzati partnerségi programot, és Sásd át is pártolt hozzá a Pécsi Vízmű Zrt.-től. Bár Székely Szilárd polgármester elégedett az új szolgáltatóval, amely egyebek között vállalta, hogy mindig csak az infláció mértékével emeli a tarifákat, a szükséges fejlesztési források miatt júliustól 4 százalékkal drágul az amúgy sem alacsony, 400 forintos vízdíj.

A Duna Menti Regionális Vízmű Zrt. éppen a hetekben kebelezte be a Nyugat-Nógrád Vízmű Kft. 54 települését, ahol a fogyasztók egyelőre átlagosan 10 százalékos díjcsökkenésnek örülhetnek. Az Észak-magyarországi Regionális Vízmű Zrt. az utóbbi fél évben 10 településsel gyarapította ellátottjai számát, míg az önkormányzatok által alapított Bácsvíz Zrt. az utóbbi két évben hat újabb településen vetette meg a lábát. Ezek egyike Tiszainoka, amelynek polgármestere, Szendreiné Kiss Erzsébet világosan látja, hogy a 40 éves közművek cseréjére és a bóros ivóvíz minőségét javító program fedezetére 10 éven belül - az inflációval nem számolva - 400 forintra kell emelni a jelenleg 321 forintos vízdíjat.

A közelmúlt átszerződéseiből kiviláglik, hogy a szolgáltató mérete önmagában nem garancia arra, hogy alacsonyabb tarifákkal tud működni, vagy hogy a jelenlegi díjakba a fejlesztések költségei is beleférnek. Márpedig a felújítások költségeit előbb-utóbb meg kell fizetnie valakinek. Egy kiskaput azért az új törvény is megenged: kitér az építési koncesszió lehetőségére, amelynek keretében az a beruházó, amely megépíti a közművet, 30 évre megkaphatja a jogot az üzemeltetésre. Ez éppen az a konstrukció, amelyben a beruházói hitel miatt eleve benne foglaltatik az extraprofit lehetősége.

SZABÓ YVETTE

(HVG, 2011. május 14., 64+65. oldal)

Elmaradt a gyógyhatás

A fogyasztók megtévesztésére alkalmas magatartást tanúsított Sax Kft., amikor reklámjaiban azt állította, hogy viszketésgátló készüléke egészség-helyreállító hatással bír. Ezzel szemben a vállalkozás által benyújtott klinikai vizsgálatban feltüntetett eredmények nem alkalmasak ennek bizonyítására. Emiatt a Gazdasági Versenyhivatal másfél millió forint bírsággal sújtotta a vállalkozást. (SZ. E.)

(Magyar Nemzet, 2011. május 12., csütörtök, 11. oldal)

Nem a büntetés, a partnerség a cél

FOGYASZTÓVÉDELEM Szervezeti változásról, új irányvonalról tájékoztattak

SZEKSZÁRD A fogyasztóvédelem szervezeti átalakulásáról és új irányvonaláról tartottak tájékoztatót a Tolna Megyei Kormányhivatal Fogyasztóvédelmi Felügyelősége és a Tolna megyei iparkamara közös szervezésében kedden délelőtt a megyeszékhelyen. Mint azt Foltin Gyula megbízott felügyelőség-vezető elmondta, a fogyasztóvédelmi hatóság a kis- és középvállalkozók esetében nem a büntetést helyezi előtérbe, hanem a partneri kapcsolatot, a felvilágosítást, a prevenciót. Ennek egyik módszere a vállalkozók fogyasztóvédelmi oktatása, tájékoztatása, hiszen a jogszabályok ismeretében mind a tevékenységük, mind a panaszügyek intézése kevesebb hibával zajlik. A fenti témákkal kapcsolatban a Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság részéről Csákiné dr. Gyuris Krisztina főigazgató-helyettes és dr. Solymossy Péter szakértő tartott előadást. A megyei iparkamara békéltető testületének tevékenységét Mátyás Tibor, a testület elnöke mutatta be.

(Tolnai Népújság, 2011. május 11., szerda, 3. oldal)

Jobb és biztonságosabb élelmiszerek kerültek a húsvéti asztalokra

A tavalyinál kevesebb jogsértést tapasztaltak a Vidékfejlesztési Minisztérium (VM) és a társhatóságok szakemberei az április 4. és 25. között zajló kiemelt húsvéti ellenőrzéseken.

Az eddigi adatok alapján, április 17-ig összesen 2780 ellenőrzést végeztek az élelmiszer előállító és forgalmazó helyeken. A vizsgálatokat 232 hús-, húskészítmény előállítónál, 29 édesipari cégnél és 56 tojáscsomagolóban végezték, a forgalmazóknál pedig 148 esetben nagykereskedelmi raktárt, elosztó központot, illetve 131 hipermarketet vizsgáltak meg. Az ellenőrzéseken kiemelt figyelmet fordítottak a húsvéti ünnephez tartozó pácolt, füstölt nyers és főtt húskészítményekre, az édesipari termékekre, a tojásra és a szezonális zöldségekre, gyümölcsökre, illetve a bárány és nyúl szállításokra.

A tapasztalatok alapján nem csak a hiányosság és szabálytalanság kevesebb, hanem a feketegazdaságból származó élelmiszer is, így ritkábban bírságoltak az ellenőrök. Míg 2010 hasonló időszakában az összes ellenőrzés 7 százalékában szabtak ki pénzbüntetést, addig idén ez az arány 4 százalékra csökkent. A feltárt szabálytalanságok miatt 152 alkalommal figyelmeztetést, 115 esetben pedig bírságot szabtak ki a hatóságok, összesen 8 682 199 forint összegben.

Az ellenőrök leggyakrabban - az esetek 5 százalékában - higiéniai hiányosságokat találtak, míg az élelmiszerek nyomon követhetőségének hiányosságait 1,6 százalékban tapasztalták. A szakemberek összesen 26792 élelmiszer tételt vizsgáltak meg. Ezek 1 százalékát kellett kivonni a forgalomból, ami összesen 336,8 tonnát tesz ki. Ez az arány egyébként az előző évihez képest nem változott. Leggyakrabban a fogyaszthatóság, illetve a minőségellenőrzési idő lejártja és jelölési hibák miatt vontak ki termékeket a forgalomból.

Engedély nélküli előállítás, vagy forgalmazás miatt az ellenőrzött termékek 0,06 százaléka, összesen 16 tétel került le az üzletek polcairól. Különösen nagy tételt érintő jogsértés volt, amikor egy raktár ellenőrzésekor nagy mennyiségű (több száz tonna) jelöletlen zsákba csomagolt "sós ízű fehér anyagot" találtak, melyet a raklapok tetején elhelyezett, román nyelvű cukor feliratú zsákok rejtettek. A kivizsgálás két megyét érintett (Baranya és Somogy), a terméket zárolták.

189 bárány és nyúl szállítmányt (79 025 db szállított állat) vizsgáltak meg a hatósági állatorvosok. Néhány esetben a szállító jármű nem volt megfelelő, egy esetben pedig hiányzott a szállítmányt kísérő dokumentum. Élelmiszerlánc-felügyeleti bírságot egy esetben, 150.000 Ft értékben szabtak ki.

A friss zöldségek és gyümölcsök piacán kirívó szabálytalanságot nem találtak az ellenőrök. Növényvédőszer-maradék tartalmának ellenőrzése céljából 62 tételből vittek mintákat laboratóriumba az ellenőrök. Ezek vizsgálata még tart.

A Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság szakemberei leginkább az áruházláncokat ellenőrizték. Főként az árfeltüntetést, árképzést, az általános kereskedelmi feltételeket, a termékek megnevezését és az akciókat vizsgálták. Az ellenőrök is javulást tapasztaltak a korábbi évekhez képest, problémák leginkább az egységárak feltüntetésénél voltak.

http://www.marketinginfo.hu/hirek/article.php?id=20025&referer_id=rss

(Marketinginfo, 2011. május 11., szerda)

Más minőség jár a keletinek, mint a nyugatinak?

Trükkös multik

Minden általunk megkérdezett multicégnek van „kész” magyarázata arra, hogy miért tesznek más minőségű élelmiszert a Kelet-Európába szánt termékeikbe, mint a nyugati országokba szállított, ugyanolyan csomagolású cikkekbe. A Nescafé például a bolgár ízlést vette figyelembe, amikor más kávé-t szállított oda. A Coca-Cola pedig éppen Keleten árulja az amerikai típusú, folyékony glükózzal édesített kólát, míg szegény nyugatiaknak csak répacukor jut. Morvay György, az Országos Fogyasztóvédelmi Egyesület elnöke szerint köztudomású, hogy a multiknál háromféle minőség létezik azonos köntösben.

Három minőségi kategória szerint gyártják és forgalmazzák az azonos márkájú és csomagolású termékeiket a multinacionális vállalatok Európában. Ezt a kijelentést erősíti meg az a szlovák fogyasztóvédők által végzett termék-összehasonlító teszt is, amelynek eredménye kimutatta: a multik silányabb termékekkel árasztják el Kelet-Közép-Európát.

A Szlovák Fogyasztók Szövetsége nemrég az Európai Bizottság pozsonyi képviselőjének támogatásával nyolc uniós tagállam azonos márkájú és csomagolású termékeinek minőségét hasonlította össze - olvasható a Magyar Nemzet tegnapi számában. A vizsgálat alapjául az az eddig szóbeszéd tárgyát képező vélekedés szolgált, miszerint egyes multinacionális vállalatok - a nyugati országokhoz viszonyítva - silányabb minőségű árut forgalmaznak Európa egyes térségeiben. A teszt eredménye magáért beszél: a vizsgált nyolc ország közül négy esetében - Szlovákiában, Romániában, Bulgáriában és Magyarországon - eltérés mutatkozott a termékek összetevőiben és azok minőségében is. A Pravda című pozsonyi napilap információi szerint az összehasonlított hét termék közül csupán egy, a Milka Alpenmilch csokoládé mutatott minimális eltérést nyugati „társaihoz” képest, míg az országonként önállóan előállított Coca-Coláról kiderült: cukor helyett folyékony glükózt használnak édesítésére Európa keleti részén. Pogány Éda, a Coca-Cola Magyarország kommunikációs igazgatója lapunknak elmondta: országonként különböző édesítőszer használnak ugyan, de ennek nincs hatása a minőségre, mivel a kóla őshazájában, Amerikában is glükózzal édesítik az italt. A Nescafé Gold márkanevű kávé színe az osztrákoknál szembetűnően világosabb volt, mint Bulgáriában, s szakértők szerint ízében sem volt egyforma a két „fekete”. A Nestlé sajtóosztálya lapunkkal közölte: kutatásaik alapján a helyi ízlés országonként eltérő, ezért a receptúra és a kávé pörkölése is a fogyasztók ízléséhez igazodik. A legnagyobb minőségbeli különbség azonban a Kotányi szemes fekete borsában mutatkozott. Az egyforma csomagolású fűszernél tizenhét és huszonnégy gramm borsal volt kevesebb a Magyarországon, illetve Szlovákiában

forgalmazott csomagban, mint az Ausztriában megvásárolható termékben. A Bulgáriában árusított fűszerben pedig az összsúly mintegy tíz százalékát törmelék helyettesítette. A Kotányi lapunkhoz eljuttatott közleményében tiltakozik a vállalatot ért kritika ellen, mivel véleménye szerint a szövetség tévesen értelmezte a tanulmány eredményeit, valamint megtévesztően tájékoztatott azokról. Morvay György, az Országos Fogyasztóvédelmi Egyesület elnöke lapunk kérdésére elmondta: a nemrég nyilvánosságra hozott teszt eredménye csak megerősítette azt a nem hivatalos háttérinformációt, miszerint a multinacionális cégek három minőségi kategória alapján gyártják és forgalmazzák termékeiket. „Hasonló tanulmány hazánkban még nem készült, azonban saját tapasztalatom - és nem hivatalos információim - alapján elmondhatom: a multinacionális vállalatok három kategóriában forgalmazzák termékeiket” - jelentette ki Morvay György. Szerinte az első, prémium kategóriába a tehetősebb államok kerültek, a második kategória az újonnan csatlakozott uniós tagoké, a legsilányabb minőség pedig a szegény és fejlődő országoknak jut.

(Magyar Hírlap, 2011. május 13., péntek, 1+10. oldal)

Ismét egerutat kapott a hatóságtól a Tesco?

Rengeteg egerünk van az állateledelsoron és a tejsoron - írta kollégáinak a Tesco minőségbiztosítási vezetője. Az ügy miatt a hatóság átfogó ellenőrzést tartott, ám a kiobbant eset után napokkal később. S mivel nyilvánosan is bejelentették, a hivatal szerint a multinacionális vállalatnál „felkészülten várták az ellenőröket”.

A Tesco minőségbiztosítási vezetője kétségbeesetten írta kollégáinak elektronikus körlevelében: „Rengeteg egerünk van az állateledelsoron és a tejsoron. A ti feladatotok evvel kapcsolatban a dolgozók figyelmének a felhívása arra, hogy jelezzék felétek, ha bárhol egerürüléket, megrágott zacskót, netán egeret látnak az éjszakai vagy nappali töltés során.” A lapunk birtokába jutott dokumentum szerint a vállalatnál tisztában vannak azzal, hogy „az egerek miatt bezárhatják az egész áruházat”, ezért napi kontrollra van szükség. Cikkünk nyomán a Vidékfejlesztési Minisztérium múlt pénteken rendelte el, hogy a Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal (MGSZH) szakemberei e hét hétfőtől indítsanak átfogó vizsgálatot.

Az ellenőrzés lapunk birtokába jutott összegzése szerint „általánosan elmondható, hogy az áruházak többsége már a sajtóból értesült az országosan elrendelt hatósági ellenőrzésekről, s felkészülten várták az ellenőröket”, így a kereskedelmi tevékenység korlátozására élelmiszer veszélyeztetettsége miatt nem volt szükség. „Az előzetes információk ellenére nem mindenhol sikerült maradéktalanul és megfelelően betartani az irányadó rendelkezéseket, ezért 3 esetben szabtak ki bírságot összesen 745 000 Ft értékben, további két esetben a bírságösszeg megállapítása jelenleg folyamatban van” - áll az MGSZH jelentésében. Szakértők azonban a vizsgálat több eljárási hibájára is felhívták lapunk figyelmét. Hangsúlyozták: az országban minden állategészségügyi igazgatóságon vannak ügyeletesek, akik épp a rendkívüli ügyeket kellene hogy gyorsan kivizsgálják. Érthetetlen tehát, miért telt el tétlenül három nap a vizsgálat elrendelése után. Emellett az uniós előírások ellenére számos Tesco áruház raktár-, illetve személyi bejárója mellett nem található méregláda, amely megakadályozná, hogy a rágcsálók bejuthassanak az üzleti térbe. Mivel bejutottak, a cégnek saját hatáskörben azonnal intézkednie kellett volna, illetőleg azonnali hatósági segítséget és közreműködést kellett volna kérnie - mutattak rá szakértők. Tavaly év végén a MGSZH már talált egeret egy Tesco áruház egyik akciós termékében, azon túl, hogy csaknem háromszáz kilónyi, bélsárral szennyezett csirkehúst is zároltatni kellett. A hivatal csupán 850 ezer forintba bírságolta és 50 ezer forint eljárási költség megfizetésére kötelezte a Tesco-t, amely azonnal fizetett. Az MGSZH szerint a Tesco nemrég több mint négy tonna, növényvédő szerrel szennyezett paradicsomot

értékesített, de a hivatal ekkor sem mutatkozott túl szigorúnak. Csupán a forgalmazó cég kapott 1,8 milliós bírságot, a Tesco ártatlannak találtatott. A brit cég, nem cáfolva az egerek tényét, közölte: áruházaiiban folyamatos a rágcsálóirtás, és rendszeresen végeznek fertőtlenítő takarítást. A dolgozók néhányszor észleltek rágcsálót, a vásárlók azonban nem jeleztek ilyen problémát - közölte a vállalat.

(Magyar Nemzet, 2011. május 13., péntek, 1+2. oldal)

Gyalázat

LOVAS ISTVÁN

Huszonegy év kellett ahhoz térségünkben, hogy egy szlovákiai nem kormányzati szervezet több nyugat- és kelet-európai országban - köztük Magyarországon - azonos csomagolású termékeken minőség-összehasonlító tesztet végezzen el. Az eredmény nyilván csak a szakembereket lepte meg: a vegyelemzett Jacobs Krönung és a Tchibo kávé, a Nescafé Gold, a Coca-Cola és más termékek minősége „sajnálatosan nagy különbségeket mutatott”, és megdöbbentő különbségek mutatkoztak az árakban is. Nem nehéz kitalálni: a különbség „ostora” minden esetben rajtunk csattant, míg az Ausztriában és Németországban vásárolt termékek között „szinte semmilyen különbség nem volt”, nyilatkoztak a pozsonyiak. Vagyis nem populista képzelgések vezetnek a Hegyeshalmon túlra ennivalót vagy mosóport bevásárolni átránduló magyarokat, vagy azokat a feketekereskedőket, akik kisbusszal még Nagyszébenből is felkerekednek, hogy hazaérve haszonnal adják el az Ausztriában vásárolt kávékat, kólát és mosóport. Ez a - mint ahogyan a szlovák szervezet udvariasan fogalmazott - „termékminőségben is kétsésszerű Európa” gyalázat és elfogadhatatlan. A profitmotívum nem bocsánat arra, hogy silányabb módon készítik el ugyanazokat a termékeket számunkra, például azt, hogy a Coca-Colát kristálycukor helyett folyékony glükózzal édesítik Magyarországon, Bulgáriában, Romániában és Szlovákiában. Mindez undort kelt tisztességes emberekben, szemben a neoliberálisokkal, akik - s ez borítékolható - automatikusan a diszkrimináló multik mellé állnak a diszkrimináltakkal és becsapottakkal szemben. Szabó Ibolyát, a Coca-Cola Europe egyik vezető kommunikációs menedzserét egy osztrák lap szerint a pozsonyi elemzés eredménye „meglepte”. Hogyne. Mélységesen felháborító, hogy azt az Európai Uniót, amely az uborka közmondásos görbületétől a kutyaútlevélíig mindent szabályoz, ez a valóban arcátlan és megengedhetetlen gyakorlat hidegen hagyja. John Dalli, a fogyasztók egészségéért és védelméért felelős biztos lapunknak azt mondta, hogy a vállalatok joga eldönteni termékeik összetételét. Ráadásul csak magyarból 22 képviselő ül az Európai Parlamentben. Érthetetlen, hogy sem nekik, sem a többi közép- vagy kelet-európai képviselő egyikének sem jutott és jut eszébe, hogy ezen a helyzeten megpróbáljon változtatni. Mintha érdeket érvényesíteni csak a régi tagállamok tudnának. A közelmúltban Kardeván Endre, a Vidékfejlesztési Minisztérium élelmiszerlánc-felügyeletért és agrárigazgatásért felelős államtitkára lapunknak elmondta, hogy a Németországban a húsokban mért dioxinszennyezettség miatt a húsimportra elrendelt vizsgálatot vissza kellett vonni a hazai hatóságnak, mert „már az Európai Bizottság is támadni kezdett minket. Németország az első pillanattól kezdve tiltakozott a külön ellenőrzés miatt...” S máris az ügyeletes botránykőnél tartunk. A brit Tesco berkeiből kikerült belső, kétségbeesett hangú levelezés nyomán most épp az derült ki, hogy egerek lepték el boltjainak élelmiszerpultjait, ami különösen veszélyes a fogyasztókra. Az eset kirobbanása után a Tesco vérforralóan cinikus magyarázatot adott, a hatóságot felügyelő minisztérium pedig sajtótájékoztatóján jelentette be, hogy a Tesco minden áruházát megvizsgálja. Mára született meg az eredmény, s a vállalat megint csak pár milliós büntetéssel ússza meg a dolgot, ami persze nem elégséges az ilyen kereskedői magatartás elrettentéséhez. A hatóság szűkszavú közleményében mintegy elfedi akciójuk „sikerét”, s a

nyilvánosságra került információkat nevezi meg okként, hogy a Tesco felkészült az ellenőrzésre. Csakhogy ezt a bejelentést meg sem kellett volna várnia, ügyeleti rendszerén keresztül enélkül is azonnali intézkedhetett volna. A baj az, hogy mindezekre magyarázatot adni mi sem tudunk, és nem is akarunk. Itt tenni és lépni kell. Holnap reggel.

(Magyar Nemzet, 2011. május 13., péntek, 7. oldal)

Mérgező pékáru

A szennyezett zsemle rendszeres fogyasztása hányást, hasmenést okozhat

MAGYARORSZÁG -Ha nem kenyerünk a mérgezés, jobb, ha kenyeret sem eszünk. Lehet, hogy csak kiütések jelennek meg a bőrön tőlük, de akár halált is okozhatnak azok a mérgek, amelyeket több magyar pékáruban és lisztben is kimutattak. A Figyelő című hetilap független laboratóriumot bízott meg néhány termék bevizsgálásával. A tesztek egyértelmű eredménye, hogy mérgező élelmiszereket is fogyasztunk. A szennyező anyagok olyan mértékben vannak jelen ezekben a termékekben, hogy akár egyetlen zsemle elfogyasztásával is a megengedett mennyiség többszörösét juttatja egy tíz kilogrammos gyermek a szervezetébe. Az eddig hét termékben kimutatott mérget a fuzárium gomba termeli, amelynek felbukkanása már 2008-ban és 2009-ben is botrányokat szült. A gomba által termelt mitotoxinok közül kettőt, a DON és F2 toxint most két tótkomlói búzalisztben, az Auchanban vásárolható stangliban és zsemleiben, a Pannonmill fehér búzalisztjében, valamint két, a Lipóti Pékségben megtalálható péksüteményben mutatták ki.

A problémát szinte egyik hivatal sem érzi magáénak.

- Nem vagyunk érintettek a kérdésben - fogalmazott szűkszavúan Varga László; a Pékszövetség elnöke.

A Fogyasztóvédelmi Főfelügyelőségnek sem tartoznak a hatáskörébe az élelmiszerek, így a Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatalhoz irányítottak minket. Utóbbi lapzártánkig nem tudta kommentálni az esetet.

A mérgek elfogyasztásának számtalan következménye lehet, beleértve a különböző immunzavarokat, szélsőséges esetben pedig akár a halált is. A DON toxin nagy mennyiségben fogyasztva hányást, néha hasmenést, hasi fájdalmat okozhat. Különösen nagy mennyiségben akár immunrendszeri és vérképzőszervi panaszokhoz vezethet.

- Nem kérdés, hogy a mitotoxinok károsak az egészségre, és hozzájárulhatnak betegségek kialakulásához, azonban ehhez olyan mennyiségben kéne fogyasztani ezeket az élelmiszereket, amit képtelen befogadni a szervezet - fogalmazott dr. Zacher Gábor toxikológus. Cs. Á

(Blikk, 2011. május 13., péntek, 6. oldal)

Óva intenek a fogyasztóvédők a túl olcsó utazásoktól

Minden nagy utazásszervező tart akciókat, ám az gyanús lehet, ha hosszú heteken keresztül nagyon alacsony árakkal dolgozik egy-egy iroda - a fogyasztóvédők szerint ilyen jelekből is meg lehet ítélni, hogy egy iroda közel jár-e a csödhöz.

A tavalyi évek tapasztalatai alapján érdemes nagy körültekintéssel eljárni a nyári utazásoknál az utazási irodák kiválasztásakor - hívja fel a figyelmet csütörtöki közleményében az Országos Fogyasztóvédelmi Egyesület (OFE), amely szerint "mindenképpen résen kell

lenni akkor is, ha olyan szállást vagy szolgáltatást akarnak ránk tukmálni a helyszínen, ami más, mint amiben a szerződéskor megállapodtunk". A közleményben óvatosságra intenek az irreálisan alacsony árakkal dolgozó irodákkal szemben, "ezek ugyanis könnyen becsődölhetnek".

Gyakran fordul elő, hogy a fogyasztók csak elutazás után, a helyszínen szembesülnek azzal, hogy nem azt a szállást vagy szolgáltatást kapják, amiben eredetileg megállapodtak az utazási irodával. Az utazási iroda köteles a prospektusában bemutatott szállodában elhelyezni az utasokat, illetve, ha ez mégsem lenne lehetséges, erről szerződéskötéskor tájékoztatni kell a fogyasztót. Az utazási iroda tehát nem hivatkozhat arra, hogy "a prospektusban látható kép csak illusztráció".

Felhívják a figyelmet arra, hogy ha a megérkezéskor problémát észlel az utas, azt haladéktalanul jelezze az utazási iroda felé. A panaszt jegyzőkönyvben kell rögzíteni, amelyet igen hasznos fényképekkel is alátámasztani. A jegyzőkönyvet az utazási iroda képviselőjének át kell adni - ha ez nem lehetséges, az utastársakkal érdemes aláíratni.

Amennyiben az utazási iroda nem tudja a megrendelt szolgáltatást vagy szállást nyújtani, köteles helyettesítő szolgáltatást biztosítani. Ha tehát az utazási iroda nem tudja a fogyasztókat az eredetileg tervezett szállodában elhelyezni, köteles más megfelelő, hasonló értékű szálláshelyet biztosítani. Amennyiben indokolt, az utasnak joga van az utazási iroda helyettesítő szolgáltatását visszautasítani. Ilyenkor az iroda köteles a fogyasztót ingyen haza, vagy más célországba helyre szállítani, az árkülönbözetet pedig visszafizetni.

Annak érdekében, hogy minél több utazni vágyót csábítsanak magukhoz, az utazási irodák gyakran kényszerülnek egymás árai alá ígéretet - írja az OFE, hozzátéve, hogy ha ezzel az utazási irodák túl nagy kockázatot vállalnak és spirálba kerülnek, akár bele is roppanhatnak a túlhajtott licitbe. A tavalyi év során számos nagyobb utazási iroda is csődöt jelentett - mindez több ezer fogyasztót érintett hátrányosan.

Az OFE szerint vannak azonban intő jelek arra nézve, ha egy utazási iroda bajban van: mindenképpen ajánlatos gyanakodni akkor, ha egy iroda irreálisan alacsony árakat kínál, és idő előtt kezd el akciózni - minden nagy utazásszervező tart akciókat, ám az gyanús lehet, ha hosszú heteken keresztül nagyon alacsony árakkal dolgozik egy-egy iroda.

Arra hívják fel a figyelmet, hogy mielőtt bármely utazási irodával szerződnék, mindenképpen érdemes utána olvasni interneten, hogy nem szerepel-e az adott iroda fogyasztóvédelmi fórumokon, illetve a békéltető testületek vagy a Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság (NFH) feketelistáján.

http://hvg.hu/gazdasag/20110512_utazasi_irodak#rss

(HVG.hu, 2011. május 12., csütörtök)